Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

48 йил чиқиши
№ 208 (13.470).
13 СЕНТЯБРЬ 1966 йил
СЕШАНБА
Баҳоси 2 тийин.

Бугун Тошкентда Ўзбекистон журналистларининг III съезди очилади.

Съезд делегатларига қизғин салом!

ИЖОДКОРЛАР СЪЕЗДИ

Бугун республикамиз пойтахти Тошкентда Ўзбекистон журналистларининг III съезди очилади.

Ўзбекистон матбуот ходимлари ўз съездларига ижодий кучлари барқ уриб ўсаётган, сафлари жипслашиб, янги талаблар камол топаётган, матбуотнинг жанговарлик руҳи ошиб, унинг халқ ҳаётидаги таъсири беқиёс кучайиб бораётган ҳолда келди. Бизнинг журналистларимиз ҳаммадан олдин матбуотда ленинча традицияларга, партиянинг улуғ ишига содиқ бўлиб, ўзларининг Ватан бахт-саодати йўлидаги ижодий ишларида катта муваффақиятларга эришмоқдалар. Матбуот нашрлари кенгайиб, унинг полиграфия базаси янада мустаҳкамланиб бормоқда.

Матбуот ҳароратида, журналистнинг ойдин, қайноқ сатрларида партия фикрларини тинглаймиз, халқ иродаси куйчисининг ёрқин, илҳомбахш нафасини эшитамиз, меҳнат аҳлининг кураш ва режаларини равшан кўрамиз, илғор ғояларнинг йўналишининг мазмунини англаймиз, кишилар ҳис-туйғусини, истак-орзуларини илк бор билиб оламиз. Матбуотнинг сервазн, сермазмун сатрлари, халқ ҳаётила тепиб турган қалб ҳароратининг лавҳалари, бахт, фароғатни, коммунизм анъаналарини мадҳ этувчи очерклари, ҳикоялари, репортажлари, публицистик мақолалари, эскиликка, қолоқликка, турмушда мавжуд бўлган камчилик-нуқсонларга қарши ўт очувчи фельетонлари, танқидий материаллари — мана буларнинг ҳаммаси газета, журнал ва китобларимизнинг, радио ва телевидениенинг иш мазмунини, характерини белгилайди.

Матбуот олдида сира тенг қилиб бўлмас тарихий саҳифалар очилди. КПСС XXIII съездининг қарорлари, муаззам беш йиллигимизнинг зафарли режалари ҳар биримизни руҳлантириб, янги ишларга чорлади. Газета-журналларимизда, радио-телевидениемизда, китобларимизда шу катта воқеалар асосий мавзу бўлиб қолди. Коммунизм моддий-техника базасини яратиш, ижтимоий муносабатларни ривожлантириш ва янги кишини шакллантириш масалалари матбуотда кенг ўрин эгаллади.

Бизнинг партиямиз матбуотни ривожлантириш, унинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш, матбуот ва полиграфия кадрлари етиштириш ва уларнинг моддий-маиший аҳволини янада яхшилаш тўғрисида тинмай ғамхўрлик кўрсатмоқда. Кейинги тўрт йил ичида биргина бизнинг республикамизда 44 янги газета ва 8 журнал ташкил топди. Шу йилнинг ўзида 23 район, 2 шаҳар, 5 кўп тиражли газета янгидан чиқа бошлади. Республикамиз пойтахтида «Тошкент оқшоми», «Вечерний Ташкент» ва 2 та қурилиш газетасининг нашр этилаётганлиги зилзила оқибатларини мардонавор енгаётган жасоратли тошкентликларни бениҳоя қувонтирди. Ҳозирги пайтда республика матбуоти, полиграфия саноати ва нашриётларда 10 мингдан кўпроқ ходим хизмат қилмоқда. Улар ўзларининг баракали меҳнатлари билан 206 газета, 52 журнал, қанчадан-қанча хилма-хил китоблар нашр этмоқдалар.

Матбуотда партия тарбиялаб чиниқтирган, ақл-заковати камолга етган, ҳаётнинг мураккаб жиҳатларини яхши билган неча юзлаб тажрибали журналистлар ишламоқдалар. Ўзбекистон журналистлар союзи теварагида уюшган 1476 ижодий ходимнинг катта кўпчилиги ихтисосли, малакали, газета, радио, телевидение, нашриёт ва полиграфия ишида чуқур малака тўплаган кишилардир. Бизнинг журналистларимиз ўз замондошларининг меҳнатини, курашини, турмушини, янги ўй ва фикрларини кучли қаламлари билан мазмундор қилиб чизиб бермоқдалар. Иқтисодий, маънавий ва маданий темаларда бадиий маҳорат билан ёзилган очеркларни, ҳикояларни, бақувват публицистик мақолаларни яратмоқдалар. Улар ўзларининг тўлқиндек тошқин илҳом ва ижодлари билан кенг меҳнаткашлар оммасида яхши таассурот қолдирмоқдалар. Кейинги йилларда матбуотимизнинг муқаддас даргоҳига ёш қаламкашларнинг катта отряди кириб келди. Булар орасида экономика ва маданиятнинг турли соҳалари бўйича чуқур билимга эга бўлган мутахассислар анча бор. Лекин уларнинг бир қисми газетачилик ишида ҳали гўр ва етарли малакага эга эмаслар. Журналистлар союзининг, даставвал, кекса авлодга мансуб бўлган журналистларимизнинг вазифаси ёш ижодчиларни тарбиялашдан, уларга ўз иш усулларини пухта ўргатишдан иборатдир.

Матбуотда ҳам жамоатчилик асослари кенг қанот ёзмоқда. Журналистлар, ишчи-колхозчи мухбирлар ва доимий ёзадиган авторлар активининг кучи билан республика, область ва район ҳамда шаҳар газеталарида турли соҳаларга хизмат қилувчи штатсиз бўлимлар, кенгашлар, Андижон, Фарғона, Тошкент, Самарқанд, Гулистон шаҳарларида ёш қаламкашларнинг доимий ҳаракатдаги университетлари ишлаб турибди. Жойларда жамоатчилик асосида радио эшиттиришлари уюштирилмоқда.

Давр ўз юксалиши жиҳатидан юксак чўққиларга интилаётган, замондошларимиз ўсиб улғайиб камол топаётган, совет кишисининг дидлари, талаблари бениҳоя ошиб бораётган, ҳаёт воқеалари ранг-баранг ва чуқур мазмун олаётган, кишиларнинг интилишида, феълиатворида, ҳис-туйғуларида коммунистик анъаналарда мустаҳкам ўрин олаётган ҳозирги чоқда матбуот олдига, журналистлар олдига қўйилаётган талаблар ҳам ғоят каттадир. Ҳаётдаги ҳамма янги нарсаларни, воқеаларни тез тушуниш ва ҳис этиш, ҳар бир масалани дадил кўтариб чиқиш, ғоятда сезгирлик, ақлрасолик билан иш тутиш, диққатни энг муҳим вазифага қарата билиш — журналистнинг муқаддас ишидир.

Республикамиз янги вазифалар олдида турибди. Зафарли беш йиллигимизнинг биринчи йилини якунлашга унча узоқ вақт қолмади. Ҳозир пахта фронтида жанговар кураш бошланди. Биз ҳамма ҳосилни қисқа вақт ичида йиғиб-териб олишимиз, чорвачиликнинг маҳсулдорлигини оширишимиз, саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш юзасидан белгиланган планларни муваффақиятли бажаришимиз — КПСС XXIII съезди қарорларини амалга оширишда совет халқининг умумий ишига қўшадиган катта ҳиссамиз бўлади. Матбуотимизнинг вазифаси ана шу масалаларни кенг ва мазмунли ёритишдан иборатдир. Партиянинг жанговар курашчилари, халқ фикри ва заковатининг зиёкорлари энг изчил, ҳаққоний ишнинг курашчилари бўлган бизнинг журналистларимиз, матбуот ва нашриёт ходимларимиз ўз бурчларини, партия ва халқ олдидаги улуғ вазифаларни чуқур англаб, ўз ишларида янгидан-янги муваффақиятларга эришаверадилар.

ПАХТАНИНГ ИЛК БУНКЕРЛАРИ

Куни кеча хушхабар эшитдик. Марказий Фарғонада жойлашган Задарё районидаги «Восток» совхозининг механик-ҳайдовчилари Андижон областида биринчи бўлиб машинада пахта теришга киришдилар. Совхознинг Сайфиддин Турғунов бошлиқ бригадаси даласида 6 та «зангори кема» жавлон урабошлади. 8 сентябрь куни шу бригада хирмонига йиллик планнинг 5 проценти миқдорида пахта тўкилди.

Дефолиацияни барвақт тамомлаган совхоз ишчилари терим суръатини жадаллаштириш учун астойдил интилмоқдалар. Ҳозир совхозда кунига йиллик планнинг 2-2,5 проценти миқдорида пахта тайёрланиб хирмонга барака киритилмоқда. Эрта-индин совхоздаги мавжуд 14 та машинанинг ҳаммаси пахтазорга оралайди.

А. ҚУРОНБОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Орджоникидзе районидаги «Правда» колхозида пахта терими кун сайин қизғин тус олмоқда. Социалистик мусобақада чевар теримчи Мавлуда Инсавалиева олдинги сафда боряпти. У кунда 100-110 килограмм пахта термоқда. Сиз бу суратда Мавлуда Инсавалиевани кўриб турибсиз.

Н. Абдурасулов фотоси.

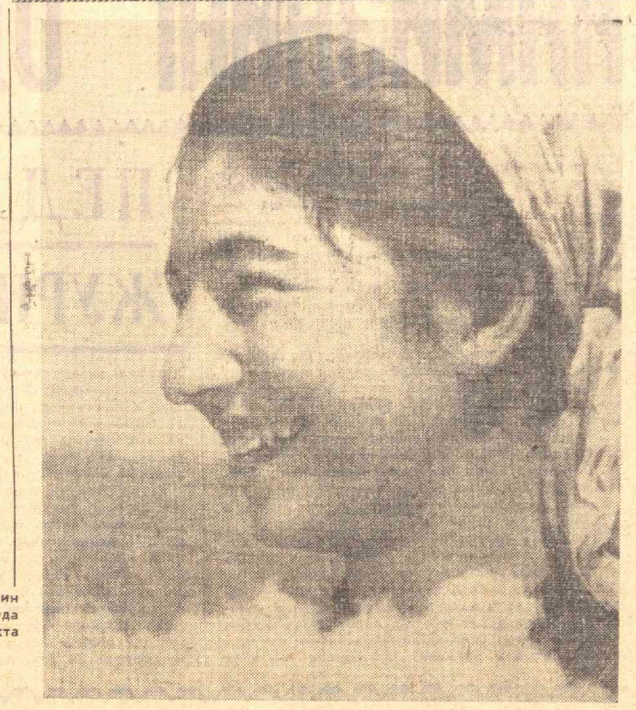

ПЛАН 20 СЕНТЯБРГА

МУЗРАБОТ. (**«Совет Ўзбекистони» мухбири**). Чўлдаги Абдулла Набиев номли совхознинг ўртоқ Ўрмон Эгамбердиев бошлиқ бўлим ишчилари пахта тайёрлаш йиллик планини 20 сентябргача бажариш мажбуриятини олдилар. Бўлим ишчилари қўриқдан очилиб, биринчи йил чигит экилган 414 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 25 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтаришга сўз бердилар.

Бу масъулиятли ишни шараф билан уддалаш учун бўлимдаги 10 та терим агрегатининг ҳаммаси ишга туширилди. Натижада терим бошлангандан бери ўтган бир ҳафта ичида йиллик планга нисбатан 15 процент миқдорда пахта тайёрланди. Айниқса машина терими суръати кун сайин қизитилаётганлиги туфайли Т. Қурбонов, М. Каримов, Т. Самиев ўртоқлар бошлиқ бригадалар ҳозиргача давлатга йиллик планнинг 30-40 проценти миқдорида пахта сотдилар.

Механик-ҳайдовчилардан Ч. Номозов, Р. Яхшиқулов, Н. Маматов ўртоқлар ўз агрегатлари бункеридан ҳар куни 4-5 тоннадан «оқ олтин» тўкяптилар.

Совхозда кўпминг килограммчи теримчилар ҳаракати ҳам қизиб боряпти. Мавсумда 10 тоннадан «оқ олтин» териш мажбуриятини олган чеварлардан Шаҳар Қодирова, Ойсанам Қурбонова, Йўлдош Хидиров, Хурсан Норқулова сингари теримчилар ҳар куни 150-160 килограммдан пахта теряптилар.

Бироқ, йиғим-терим ишлари шундай тез суръатлар билан олиб борилаётган совхозда йиғиштириб олинган ҳосилни топшириш учун яқин масофада бирорта ҳам пахта тайёрлаш пункти йўқлиги ҳаммани афсуслантиради. Бу ердан 50 километр узоқликда Таскент пахта тайёрлаш пункти бор, холос. Совхозда йиғиштириб олинган ҳосил ана шу пунктга жўнатилмоқда. Натижада транспорт воситалари ва ишчи кучлари бекордан бекорга бориб келиш учун бир неча километрлаб масофани босиб ўтишга мажбур бўлмоқдалар. Пахта териш ва тайёрлаш ишларини янада жадаллаштириш, унинг суръат ва сифатини яхшилаш учун Шеробод район партия, совет ташкилотлари чўлда ташкил этилган янги совхозлар учун яқин масофада тайёрлов пункти ташкил этиш ҳақида ўйлаб кўришлари керак.

А. ХАЛИЛОВ.

ПАРТИЯ ВА ҲУКУМАТ РАҲБАРЛАРИ «ИНТЕРОРГТЕХНИКА-66» ВИСТАВКАСИНИ БОРИБ КЎРДИЛАР

Л. И. Брежнев, К. Т. Мазуров, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, В. В. Гришин, П. Н. Демичев, Ю. В. Андропов, Ф. Д. Кулаков ўртоқлар Сокольникида очилган «Инженер-техника ва маъмурий-бошқарув ишларини механизациялаштириш воситалари — «Интероргтехника-66» халқаро виставкасини 12 сентябрда бориб кўрдилар.

СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари Н. К. Байбаков, Б. А. Кириллин, СССР министрлари В. В. Мацкевич, К. Н. Руднев, СССР Госплани раисининг ўринбосари М. Е. Раковский, КПСС Марказий Комитети машинасозлик бўлимининг мудири В. С. Фролов, СССР министрларининг ўринбосарлари В. Н. Третьяков, Б. А. Борисов, Бутуниттифоқ савдо палатаси президиумининг раиси М. В. Нестеров ва бошқа ўртоқлар ҳам виставкани кўздан кечирдилар.

(ТАСС).

Болгариялик дўстлар ҳузурига

Тошкент области деҳқонларининг Тошкент область ижроия комитетининг раиси Э. Т. Шайхов бошчилигидаги делегацияси 12 сентябрда самолётда Тошкентдан Болгарияга жўнаб кетди.

Болгариялик дўстлар ҳузурига боришдан мақсад — пахтани машинада териш тажрибасини улар билан ўртоқлашишдир. Айни маҳалда делегация аъзолари қишлоқда қурилиш ишлари, помидор ва бошқа сабзавот экинларидан мўл ҳосил олишда болгар дўстларининг тажрибасини ўрганадилар. (ЎзТАГ).

ҲАР КУНИ 4-5 ПРОЦЕНТ

ИШТИХОН. («Совет Ўзбекистони» мухбири). Свердлов номли совхоз ишчилари пахта йиғим-теримини кучайтириб юбордилар. Биринчи кунидаёқ ҳамма бўлим ва бригадаларда асосий куч теримга сафарбар этилди. Уларнинг унумли ишлаши учун зарур шароитлар яратиб берилди. Ана шунинг натижасида хўжаликда кунлик пахта териш ва топшириш графиги ошириб бажарилмоқда.

Совхоз коллективи сентябрнинг ўтган 6 кунида йиллик планнинг 26 проценти миқдорида пахта топширди. 8 сентябрь куни йиллик планга нисбатан 5 процент миқдорда пахта терилди ва топширилди. Теримга ҳаммадан олдин биринчи бўлиб тушган Пўлат Мардиев бошқараётган бўлим йиллик пахта тайёрлаш планини 40 процент, Акрам Иброҳимов бошқараётган 3-бўлим 35 процент бажарди.

Хуллас, совхоз ишчилари йиллик планни 1 октябргача бажариш учун курашмоқдалар.

Л. ЭРГАШЕВ.

ДЎСТОНА ВИЗИТ

КПСС Марказий Комитетининг таклифига биноан Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, Германия Демократик Республикаси давлат Кенгашининг Раиси Вальтер Ульбрихт 10-11 сентябрда дўстона визит билан Москвада бўлди.

КПСС Марказий Комитетида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев ўртоқ В. Ульбрихт билан суҳбатлашди. Суҳбатда совет томонидан КПСС Марказий Комитетининг секретари Ю. В. Андропов ва СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, немис томонидан Германия Демократик Республикасининг СССРдаги фавқулодда ва мухтор элчиси Х. Биттнер қатнашдилар.

В. Ульбрихт ва Л. И. Брежнев ўртоқлар ҳар иккала мамлакатда социализм ва коммунизм қурилишининг бориши тўғрисида бир-бирларини хабардор қилдилар ва КПСС билан Германия Бирлашган социалистик партияси ўртасида, Совет Иттифоқи билан Германия Демократик Республикаси ўртасида қардошлик алоқаларини ва ҳар томонлама ҳамкорликни янада ривожлантириш масалаларини муҳокама қилдилар.

КПСС билан Германия Бирлашган социалистик партияси раҳбарлари ҳар икки томонни қизиқтирган ҳозирги халқаро аҳволга доир масалалар юзасидан фикр айирбошладилар. Варшава шартномаси иштирокчилари бўлган давлатларнинг Бухарестда имзоланган декларациясида ифодаланган умумий йўлига мувофиқ Европа хавфсизлигини таъминлаш вазифасига катта эътибор бердилар.

Ҳар иккала томон КПСС билан Германия Бирлашган социалистик партияси Европада тинчликни мустаҳкамлашга, социалистик ҳамдўстликнинг, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг жипслигини мустаҳкамлашга қаратилган ҳаракатларида якдил эканликларини мамнуният билан таъкидлаб ўтдилар.

Суҳбат самимий дўстлик ва фикрларнинг тамомила бирлиги вазиятида ўтди.

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси ўртоқ В. Ульбрихт шарафига зиёфат берди.

Зиёфатда совет томонидан Л. И. Брежнев, К. Т. Мазуров, Н. В. Подгорний, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, В. В. Гришин, П. Н. Демичев, Ю. В. Андропов, Ф. Д. Кулаков, Н. К. Байбаков, В. А. Кириллин, А. А. Громико, Р. Я. Малиновский, Н. С. Захаров ўртоқлар, немис томонидан Лотта Ульбрихт, Германия Демократик Республикасининг Совет Иттифоқидаги элчиси Х. Биттнер ўртоқлар ҳозир бўлдилар.

11 сентябрда В. Ульбрихт ватанига жўнаб кетди. Белоруссия вокзалида уни Л. И. Брежнев, К. Т. Мазуров, Ю. В. Андропов, А. А. Громико кузатиб қолдилар.

Кузатувчилар орасида Германия Демократик Республикасининг СССРдаги элчиси Х. Биттнер ҳам бўлди.

ПАХТА ТЕРИМИ ИЛҒОРЛАРИГА ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛАР

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети республика областлари, районлари ва совхозларида сентябрь ойининг биринчи ўн кунлигида пахта териш ва давлатга сотиш юзасидан социалистик мусобақа якунларини қараб чиқдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ҳамда Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг кўчма Қизил байроғини **Қашқадарё областига** (область партия комитетининг секретари ўртоқ **С. Асомов**, область ижроия комитетининг раиси ўртоқ **И. Жалилов**, область комсомол комитетининг секретари ўртоқ **А. Муртазоев**, область қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Ф. Раҳмонов**, пахта тайёрлаш трестининг бошқарувчиси ўртоқ **М. Эргашев**, «Узсельхозтехника» область бирлашмасининг раиси ўртоқ **Н. П. Рижков**) топширишга қарор қилинди. Бу область пахта тайёрлаш йиллик планини 23,62 процент бажарган ва биринчи ўн кунликда 15,94 процент миқдорида пахта тайёрланишини таъминлаган.

Кўчма Қизил байроқни **Сурхондарё областига** (область партия комитетининг секретари ўртоқ **Н. Муродов**, область ижроия комитетининг раиси ўртоқ **М. Умаров**, область комсомол комитетининг секретари ўртоқ **А. А. Бородаенко**, область қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Х. Саидаҳмедов**, пахта тайёрлаш трестининг бошқарувчиси ўртоқ **Н. Делеверхонов**, «Узсельхозтехника» область бирлашмасининг раиси ўртоқ **Х. Бердиев**) топширишга қарор қилинди. Бу область пахта тайёрлаш йиллик планини 9,83 процент, машинада пахта териш планини 1,83 процент бажарган ва ўн кунликда 9,34 процент миқдорида пахта тайёрланишига эришган.

Кўчма Қизил байроқни **Яккабоғ районига** (район партия комитетининг секретари ўртоқ **Т. Чориев**, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Х. Файзиев**, район қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **М. Бекмуҳамедов**, район комсомол комитетининг секретари ўртоқ **Ш. Ҳомидов**, «Узсельхозтехника» район бирлашмасининг бошқарувчиси ўртоқ **И. Файзиев**) топширишга қарор қилинди. Бу район пахта тайёрлаш йиллик планини 34,57 процент адо этган ва ўн кунликда 21,6 процент миқдорида пахта тайёрланишини таъминлаган.

Кўчма Қизил байроқни **Ғузор районига** (район партия комитетининг секретари ўртоқ **Қ. Маҳмудов**, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Н. Мақсумов**, район қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **К. Аҳмаджонов**, район комсомол комитетининг секретари ўртоқ **А. Омонов**, «Узсельхозтехника» район бирлашмасининг бошқарувчиси ўртоқ **Я. А. Иллиади**) топширишга қарор қилинди. Бу район пахта тайёрлаш йиллик планини 34,58 процент бажарган ва ўн кунликда 20,89 процент миқдорида пахта тайёрланишини таъминлаган.

Кўчма Қизил байроқни Сурхондарё областидаги **Абдулла Набиев номли совхозга** (совхоз директори ўртоқ **С. Сафарқулов**, партия комитетининг секретари ўртоқ **А. Каримов**, ишчилар комитетининг раиси ўртоқ **Н. Жавлиев**) топширишга қарор қилинди. Бу совхоз пахта тайёрлаш йиллик планини 19,4 процент, машина терими планини 14 процент бажарган ва ўн кунликда 17,1 процент миқдорида пахта тайёрлаган.

МАМЛАКАТ ЁШЛАРИНИНГ ҚАСАМЁДИ

1966 ЙИЛ 11 СЕНТЯБРДА ҚИЗИЛ МАЙДОНДА ҚАБУЛ ҚИЛИНГАН

Биз Қишлик саройни штурм қилганларнинг набиралари, Рейхстагни тор-мор келтирганларнинг фарзандлари, мана шу Қизил Майдонда, Кремлнинг муқаддас деворлари олдида ўз тенгқурларимиз номидан Ленин ишига, партия ишига, Октябрь ишига содиқлигимизга қалбимиздан онт ичамиз!

Партия бизга мангу сўнмас оловни—ленинизмни бериб қўйди. Ленин партияси билан бир бўлиб, бизнинг халқимиз қуллик кишанларини пора-пора қилди. Ленин партияси билан бир бўлиб, бизнинг халқимиз янги дунёни — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқини бунёдга келтирди.

Кишанлар ва каторга синдира олмаган ишчилар ҳақиқати ҳақи,

барррикадаларда туғён кўтарган эркинлик ҳақи,
комиссарлардан тўкилган қон ҳақи,

қасамёд қиламизки, ленинизм олови, кураш олови, революция олови қалбларимизда мангу яшажак!

— ҚАСАМЁД ҚИЛАМИЗ!

Ватан, сенинг шон-шавкатингни мерос қилиб олар эканмиз, биз сенинг улуғворлигингни илҳомкор меҳнат билан мустаҳкамлаймиз ва янада кўкларга кўтарамиз, ёшларга хос жўшқин ғайрат билан келажакни барпо этамиз.

Дастлабки чодирларнинг мардлиги ҳақи,
меҳнат ғурури ҳақи,
комсомоллик шарафи ҳақи қасамёд қиламизки, ўзимизнинг бутун куч-қувватимизни Ватанимизнинг шон-шавкати ва куч-қудратига бағишлаймиз!

— ҚАСАМЁД ҚИЛАМИЗ!

Бизнинг оталаримиз мана шу Қизил Майдондан даҳшатли жангга отланган эдилар. Таслим бўлган фашизмнинг байроқлари мана шу ерга, Мавзолей остонасига келтириб ташланган эди.

Муқаддас ўртоқлик мозорлари ҳақи,
оналаримизнинг оқарган сочи ҳақи,
ғалаба нашидаси ҳақи қасамёд қиламизки, оталаримизнинг абадий барҳаёт руҳига муносиб бўламиз ва биринчи бонг урилиши биланоқ, шон-шуҳратларга бурканган байроқлар остида жангга кириб, ғалаба қозонамиз!

— ҚАСАМЁД ҚИЛАМИЗ!

Биз оталаримизнинг оғизларидан, оталаримизнинг қўлларидан «Интернационал»ни, синфий бирдамликни қабул қилиб олганмиз. Биз бугунги кунда ҳам интернационал бригадалар сафидамиз. Фашизмга йўл бермаймиз! Агрессорларга йўл бермаймиз! Йўқолсин мустамлакачилар! Интернационал билан одамзод оёққа турғусидир!

Комунарларнинг хотираси ва Пискарев қабристонининг мусибати ҳақи,

Хиросиманинг суғунати ва Вьетнамнинг гулдуросли бонги ҳақи,

дўстлик ва биродамлик номидан қасамёд қиламизки, меҳнаткашларнинг ҳаққоний иши учун тинмай кураша берамиз!

— ҚАСАМЁД ҚИЛАМИЗ!

Ўз ёшлигимиз ҳақи, коммунистлар ишига содиқ бўламиз, деб сенга қасамёд қиламиз, ўртоқ Партия! Бизнинг авлодимиз Ленин йўлидан асло четга чиқмайди. Юрагимизнинг ҳар ондаги зарби ҳақи, ҳаётимизнинг ҳар бир куни ҳақи, бутун умримиз ҳақи қасамёд қиламизки, ер юзида коммунизмни қарор топтирамиз!

— ҚАСАМЁД ҚИЛАМИЗ!

БЎҒИНЛАР БИРЛИГИНИНГ КЎРИГИ

ҚИЗИЛ МАЙДОНДА ЁШЛАРНИНГ МИТИНГ-ҚАСАМИ

Халқнинг романтик, меҳнатсевар, изланувчи навқирон ўғил ва қизлари шу кунларни сабрсизлик билан кутдилар, унга — бўғинлар бирлиги байрамига, оталар, болалар, невараларнинг жонли ва абадий бузилмас боғланишини намоён қилувчи кўрикка тайёрландилар.

Улар халқ шижоати йўлларини, мардлик ва чиниқиш мактабини ўтдилар, ҳақиқатан ҳам «космик планеталарни» босиб ўтдилар. Мана бугун уларга, навқирон изтопарлар ўн миллионли армиясининг вакилларига пойтахт Қизил майдонига келиш учун фахрли, тўлқинлантирувчи ҳуқуқ берилди. Улар бу ерда, Ватанимиз қалбида партия ва халққа садоқат билдириб, қасамёд қилмоқчилар.

Пойтахт Марказий аэродроми майдонига тикилган палаткалар шаҳарчасида, гулхан олдида улар якшанба куни эрта саҳарда Қизил майдонга бориш олдидан уч минг кишилик ўз сафларини тўғрилаб олдилар.

Йигитлар ва қизларнинг ҳаяжонли чеҳраларига, қип-қизил алвон байроқларга ва транспарантларга қараганингизда «бўғинларнинг боғланиши» деган сўзларнинг моҳиятини янги куч билан тушуниб оласиз, оталарнинг йўллари болаларнинг йўллари билан туташ бўлиб қўшилаётганлигини яққол кўрасиз.

...Киевдаги 71-ўрта мактабнинг ўғил ва қиз болалари Қизил байроқли Суворов орденли гвардиячи Таман дивизиясининг алвон байроғини мағрур кўтариб келмоқдалар. Бу байроқ уларнинг қўлида бўлиши бежиз эмас. «Қизил байроқли биринчи гвардиячи отряд» ўқувчилари шу йил ёзда Тамань дивизиясининг жанговар йўлини — Белоруссия, Болтиқ бўйи, Шимолий Кавказ, Қрим йўлларини ва сўқмоқларини босиб ўтдилар... Улар номаълум қаҳрамонларни ҳам қидирдилар, марш-юришлар ҳам қилдилар, денгиз десанти тушириш машқларини ҳам ўтказдилар. Мана шу унутилмас кунларда болалар ўртоқлик мозорларининг бештасига ёдгорликлар қўйдилар.

...Қуёш, байроқ ва қўшиқлар, революцион ва ҳарбий йилларнинг ашулалари. Белоруссия ёшлари вакил қилиб юборган, зангори куртка ва шимлар кийиб олган болалар ва қизлар мана шу қўшиқларни айтиб Горький кўчасидан қадам ташлаб бормоқдалар. Бу йил ёзда улар илгари жанглар бўлиб ўтган жойларни кезиб, минг-минг километрлаб йўл босдилар. Шу юришларни ифодаловчи «қуруқ» рақамлардан баъзиларини кўрсатиб ўтамиз: улар 4.071 та музей ва 2.046 та жанговар шуҳрат бурчаги очдилар, юзлаб қабрларни супириб ва тозалаб тартибга солиб қўйдилар, ўнлаб ёдгорликлар ўрнатдилар.

...Красноярск ўлкасининг ёш изтопарларига денгизчилар формаси ярашиб турибди! Бу йигитчалар солларда ва резина қайиқларда шўх ва ўжар Ман дарёсида сузиб, тўққиз юз километрга яқин йўл босганлар. Сибирлик мана шу ўғил ва қиз болалар шу тариқа даштдаги Баджей деган жойга боришди. Тилларда достон бўлиб қолган Кравченко ва Шчетинкин отрядлари Колчакка қарши жанг қилган собиқ партизанлар республикаси шу ном билан юритилар эди... Мактаб ўқувчилари Светлана Сколебева, Ольга Беднякова, Витя Горошко ва уларнинг дўстлари ўз боболари жанг қилган жойларни, йўлларни босиб ўтдилар.

Қозоқ ёшларининг слётга юборган делегациясига ўзиюрар артиллерияни Ватанимизда биринчи бўлиб яратган генерал-майор Н. С. Касаткин бош бўлиб келди. Кўк кўйлакли болалар бу билан жуда фахрланадилар, шунинг учун ҳам айниқса пухта ва тантанали қадам ташламоқдалар. Уларнинг ёнида Совет Иттифоқи Қаҳрамони И. Д. Шадрин ҳам Қизил майдонга келмоқда. 28 гвардиячи-панфиловчилардан тирик қолганлардан бири И. Д. Шадрин шу болаларнинг қадрдон дўсти ва ўртоғидир.

...Мана, ўзбеклар делегацияси келяпти. Буларнинг баъзилари миллий кийимларни, баъзилари из топарлар формасини кийиб олишган. Лида Халилова, Генра Марунов, Воҳид Собировнинг чеҳралари шод ва мағрур. Самарқанддаги олтинчи мактабда ўқиётган бу болалар Улуғ Ватан урушининг номаълум саҳифаларидан бирини очишга муваффақ бўлдилар: Брест қалъасини ҳимоя қилишда қатнашган самарқандликлардан Б. Н. Кругловни ва Е. Я. Лиссни қидириб топдилар. Болалар ўтган йил

(Охири тўртинчи бетда).

ЎЗБЕКИСТОН ЖУРНАЛИСТЛАРИНИНГ III СЪЕЗДИГА

ПАРТИЯМИЗНИНГ ОЛТИН ФОНДИ

БИЗНИНГ ИНТЕРВЬЮ

Мухбиримиз республика журналистлари съездининг айрим делегатларига бир неча саволлар билан мурожаат қилди. Қуйида биз делегатларнинг жавобларини босамиз.

ИСТАКЛАРИМ

Ўзбекистон Журналистлар союзи ўзининг навбатдаги съездига ижодий иш тажрибаси билан бойиган ҳолда келди. Ўтган съезддан бери бир қанча ибратли ва фойдали тадбирлар ўтказилди.

Съезддан мен нимани кутаман? Даставвал, журналистлар съездининг иши яндиллик ва ишчанлик вазиятида ўтишига ишончим комил. Билишимча, съезд делегатларининг диққат марказида кадрлар тайёрлаш ҳамда ва маҳоратни ошириш проблемалари туради. Шубҳасиз, съезд журналистларнинг Совет ҳокимиятининг 50 йиллиги ҳамда В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига тайёргарлик кўришдаги активлигини оширади. Шунингдек, уларнинг КПСС XXIII съезди қарорларини амалга оширишдаги иштирокини кучайтиради.

И. КОСТИКОВ,

«Правда Востока» газетаси редакторининг ўринбосари.

ҲАЁТ БИЛАН ҲАМНАФАС

Республикамиз журналистлари съездига истакларимни сўрашганда, эътироф этишим керак, жуда ҳаяжонландим. Бу ҳаяжоннинг боиси, биринчидан, улкан газета ўқувчиларига манзур бўлоладиган бирор сўз айта олармикинман, деган андиша бўлса, иккинчиси, қалам аҳли съездига талаб қўйишнинг катта масъулиятидандир.

Съездда кўп қиррали социалистик ҳаётимизнинг барча соҳаларидаги улкан муваффақиятларимизга назар ташлаш билан бирга ўзимиз қўшган ҳисса тўғрисида ҳам ҳисоб бермоғимиз, кечагидан улканроқ эртанги вазифаларимизни аниқ белгилаб олмоғимиз даркор.

Зиммамиздаги масъулият ғоят катта. Унинг нақадар шарафли эканлигини кўз олдингга келтирганда, барча қийинчиликларни ҳам унутасан киши. Биз журналистларга бошқа касбдаги кишиларга нисбатан ҳаётда ҳамиша бир қадам олдинда юриш, гўзал воқелигимиздаги жамики янгиликларни ҳаммадан олдин ҳис этиш, дафъатан қамраб олиш ва уни кенг омма орасига нур тезлигида олиб кириш бахти муяссар бўлган. Бизнинг ҳар биримиз тутган мавқе ҳам шу билан белгиланади. Оммани бошқаларнинг кўзи илғаб ололмаган чўққилар сари етаклаб боришда ҳамиша меҳрибон ва ғамхўр Партиямизнинг бундан буён ҳам чинакам дастёри, фикр ва ўйларининг оташин тарғиботчилари бўлайлик! Келинг, съездимизда ҳар бир журналистда шу фазилатни сингдириш ҳақида мулоҳазалашайлик!

Биз бунёдга келтираётган босма сўзимизнинг ҳар бир белгисида давр нафаси, эртанги кунимизнинг аниқ режалари барқ уриб турсин!

С. КАРОМАТОВ,

«Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газеталарининг редактори.

ПЕДАГОГ-ЖУРНАЛИСТ

Ҳар касбнинг ўз меҳр-муҳаббати, гашти, қувончи, ўзига яраша қийинчилиги бўлади. Киши ўз касбини юракдан севгандагина камолот чўққиларига кўтарила олади. Лекин шундай кишилар ҳам борки, улар бирданига икки касбга, икки санъатга меҳр-муҳаббат қўйиб, кунт билан ишлашлари туфайли ҳар икки соҳада ҳам ўз маҳоратларини намойиш қила оладилар.

Қишлоқ мухбири Аълохон Ғозиев худди ана шундай бахтга муяссар бўлган икки касб соҳибидир.

Аълохон Ғозиев — асли педагог, ёш авлодга билим беради, ёш ниҳолларни тарбия қилади. Шу билан бирга у янгиликни тез пайқаб оладиган, ҳамқишлоқларининг фикр-ўйлари билан яшайдиган яхшигина журналист ҳамдир.

Ўртоқ Ғозиевнинг педагоглик соҳасидаги маҳорати ҳақида район ўқитувчилари кўп гапиришади. Шу билан бирга биз унинг қизиқ-қизиқ мақола, хабар, репортаж, лавҳа, очеркларини район, область, республика газеталарида тез-тез ўқиб турамиз.

1962 йили бўлган бир воқеа ҳали-ҳали эсимда. Газетамизнинг навбатдаги сонларидан бирида боғбон ҳақида лавҳа бериш мўлжаллаб қўйилган эди. Мухбирлар постларидан соҳибкорларнинг ишини улуғловчи хатлар кутардик. Шулар қаторида Аълохонга хат юбориб, бирор яхши боғбон тўғрисида лавҳа ёзиб тезда жўнатишини илтимос қилдик. Шуниси қизиқки, эртасигаёқ — ҳали хатимиз унга тегмасдан туриб Аълохон Ғозиев имзоси билан «Боғбон» сарлавҳали репортаж олдик. У газетамизда босилиб чиқди. Аълохон Ғозиев боғбоннинг меҳнатини улуғлаб, уни гоҳ шоирга, гоҳ олимга, гоҳ наққошга ўхшатади. Боғбон ернинг жамолини очувчи, ер бағрига ўз шеъриятини ёзувчи гўзаллик ижодкори дейди.

Янгиқўрғон — Андижоннинг гўзал районларидан бири. Янгиқўрғонликлар мамлакатга мўл-кўл «оқ олтин», чорва маҳсулотлари етказиб бериш учун курашмоқдалар. Райониинг машҳур «Нанай», «Заркент» совхозлари эл дастурхонига тобора кўпроқ олма, мева-чева армуғон этади. Аълохон ўқитувчи бўлган қишлоқдаги «Октябрь» колхозининг коммунистлари мўл ҳосил учун курашда байроқдор бўлмоқдалар. Урушдан илгариёқ ана шу колхоз «Ҳурмат белгиси» ордени билан мукофотланган эди. Бу ажойиб қишлоқ одамларининг қуёш янглиғ сахий қалби педагог-журналист, коммунист — қишлоқ мухбири учун бир жаҳон мавзудир.

Ўртоқ Ғозиев Чортоқдаги 58-мактабда директор бўлиб ишлайди. Бу ерда 558 ўқувчи таълим оляпти. Ўқувчилар бу йил 1 сентябрь куни ўқишини янги мактабда — ҳашаматли бинода бошладилар.

—Яхши кишиларни кўрганда газетачиликни қўмсайман, беихтиёр қўлимга қалам оламан,— дейди У. —Ёзаётган мақолаларим озгина бўлсада фойда келтирса, ўзимни бахтли сезаман.

Мухбирликни 1947 йилда «Наманган ҳақиқати» газетасида босилган ўн йўллик хабардан бошлаган Аълохон Ғозиев — СССР журналистлар союзининг аъзоси. Область қаламкашлари ўзларининг конференцияларида уни Ўзбекистон журналистларининг III съездига делегат қилиб сайлашди.

— Одамлар юрагини жазиллатадиган, кишиларни қанотлантирадиган сўз жавоҳирларини топиш учун доно халқ тилини ўрганишимиз, унинг кўнглига йўл топишимиз керак, — дейди қишлоқ мухбири.

Т. ҚАМЧИЕВ.

Андижон область, «Коммунист» газетаси редакторининг ўринбосари.

Эркин Эргашев журналистикага ихлос қўйган инженерлардан. Уни «Совет Ўзбекистони» газетхонлари лавҳалар, очерклар ва проблематик мақолаларнинг муаллифи сифатида яхши биладилар. Ўртоқ Эргашев республика саноатига, айниқса машинасозлик ва шу соҳа корхоналарининг ишчилари ҳаётига оид чиройли мақолалар ёзган. Ҳозир ўртоқ Эргашев Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Механика институтида аспирантурада ўқимоқда. Суратда: ўртоқ Э. Эргашев. А. Тўраев фотоси.

ФИКРЛАР СЎНМАС

Партиямизнинг XXIII съезди пропагандистлар, агитаторлар, журналистлар, радио ва телевидение ходимларини партиянинг олтин фонди деб атади. Бу совет матбуоти қаламкашларига берилган энг юксак баҳо, албатта. Ҳақиқатан ҳам улар партиямизнинг улкан ютуғи ва олтин хазинасини ташкил этадилар.

Бу хазина бирдан ва тасодифан вужудга келмади. Унинг биринчи мисқоллари революциядан анча аввал, партия тузилмасдан анча бурун таркиб топган. Уларнинг биринчи ихтирочиси В. И. Ленин эди. У Россияда сиёсий революцион «Искра» газетасини ташкил этишдан аввал бу марксистик газетанинг мухбирлар тармоғини вужудга келтириш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилди. Бу эса Россияда кўтарилиб келаётган революцион ҳаракатга бошчилик қиладиган биринчи марксистик газетани ташкил этишда ҳал қилувчи аҳамиятга эга бўлди. XX асрнинг тонгида парвоз қилган ленинчи «Искра» ишчилар ҳаракатига йўл кўрсатувчи йўлчи юлдуз бўлиб майдонга чиқиш билан айни бир вақтда Россияда янги типдаги марксистик газеталарнинг биринчи учқуни эди. Кейинчалик ундан нур эмган бошқа учқунлар ҳам пайдо бўла бошлаган. Бундай революция учқунлари Россиядагина эмас, балки унинг колоқ чекка ўлкаларида, шу жумладан Туркистонда ҳам пайдо бўлди. Уларга «Рабочий», «Солдатский листок — Правда», «Рабочий листок — Молот», «Ташкентский рабочий», «Наша газета» деб ном берилди. Бу газеталарга «Искра»нинг Туркистондаги агентлари — В. Морозов, А. Худашва бу ерга сургун қилинган бошқа рус революционерлари бошчилик қилдилар. Уларнинг бевосита иштирокида рус матбуотининг дастлабки миллий кадрлари ҳам шаклланa борди. Большевистик матбуот қозонида қуйилган ва тобланган биринчи олтин мисқоллар — маҳаллий матбуот заҳматкашлари ядросини Низомиддин Хўжаев, Юсуф Мусамуҳамедов, Султонхўжа Қосимхўжаев ва бошқалар ташкил этди. Улар маҳаллий тилларда большевистик варақалар чиқариш, биринчи миллий босмахоналар ташкил этиш, омма орасида революцион ғояларни тарқатишда социал демократик ташкилотларга яқиндан ёрдам бердилар.

Аммо дастлабки пайтларда омма орасида матбуот асарларини тарқатиш, марксистик ғояларни тарғиб қилиш қаттиқ синфий кураш жараёнида олиб борилди. Буржуа мафкурасининг корчолонлари бўлган жадидлар, уламо ва дин ҳомийлари, чоризмнинг Туркистондаги малайлари марксизмнинг бу ерда илдиз отишига қаттиқ қаршилик кўрсатдилар. Улар марксизмнинг биринчи пропагандистлари бўлган қалам аҳлларини зиндонларга ташладилар.

Чор маъмурларининг ана шундай таъқиб қилишларига, маҳаллий дин аҳилларининг қаттиқ қаршилик кўрсатишларига қарамай, революциядан илгари ўзбек журналистикасини тараққий эттиришда Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий, Ориф Клиблиев, Акмал Икромов, Абдулла Авлоний, Садриддин Айний, Абдураҳмон Саъдий, Шокир Олимий, Фитрат, Лазиз Азиззода, Анқабой ва бошқалар катта роль ўйнадилар.

Ленинчи «Искра» газетасининг ибораси билан айтганда, бизнинг Палестинамиз бўлган Туркистонда социалистик ғояларни тарқатиш ва тарғиб қилишда ўзбек публицистлари большевикларнинг тажрибада синалган легал ва нолегал иш методларидан кенг фойдаландилар, ўзбек журналистикасига ленинча иш услубларини олиб кирдилар, маҳаллий тилда марксистик матбуотнинг пойдеворига дастлабки ғишт қўйишда актив иштирок этдилар.

Реакция авж олган йилларда большевистик ғояларни тарқатиш яна ҳам мушкуллашди. Лекин шунга қарамай газеталар орқали омманинг онгида сингиб қолган марксистик ғоялар ҳамон яшамоқда эди. Маҳаллий газеталар нолегал ишнинг турли хил формаларидан усталик билан фойдаланиб, бу ғоялар оқимини давом эттиришга жиддий ёрдам кўрсатдилар. Маҳаллий газеталарнинг ўша даврдаги иш услуби ҳақида «Шуҳрат» газетасининг редактори А. Авлоний бундай дейди:

«Бу газетанинг сиёсий аҳамияти бошқа газеталардан кўра юқори туради. Бу газетанинг бошқармаси яширин темирйўл инқилобий комиталари билан алоқа қилиб, «Тонг» журнали ёзувчиларидан Рафиқ Собиров (бу кишининг паспортигина Рафиқ Собиров бўлиб, ҳақиқий исми бошқа эди. — **ред**). билан яқин алоқада бўлди.

Оренбургда яширин суратда нашр қилинадиган «Солдат» исмли русча газетани тарқатишда «Шуҳрат» газетаси кўп фидокорлик кўрсатди. Бу газета юпқа папирос қоғозига босилгани учун газета орасига олиниб, ишончли кишиларгагина юборилар эди.

Бундан бошқа бир қанча прокламациялар топограф (типография маъносида — **ред**.) усули билан босилиб, янги ва эски шаҳар ҳам қишлоқларга тарқатилур эди.

Бу газета, бир ёқдан, миллий ислоҳат учун мафкура ҳозирлаган бўлса, иккинчи ёқдан, эл орасига ўзгариш тухумини сочди».

Ҳа, дарҳақиқат шундай. Узоқ Сибирь конларига сургун қилинишларига, қамоқ ва зиндонларга ташланишларига, қамчи ва дарралар остида азоб-уқубат чекишларига, турли хил ўлим жазосига маҳкум этилишларига қарамай, большевистик ва прогрессив газета ходимлари ўлкада «революция тухумларини» сочишда дадил ва матонат билан иш олиб бордилар, революцион ғояларни омма орасига ёйишда чинакам маҳорат кўрсатдилар.

Зотан, чор ҳукумати даврида рус газеталари, айниқса миллий тиллардаги нашрлар кўп яшай олмаган бўлса ҳам, лекин улар ижтимоий ҳаётда сезиларли из қолдирдилар. Бу газеталарнинг оммага таъсири ҳақида С. Айний ўзининг «Бухоро инқилоби тарихи учун материаллар» деган китобида бундай хотирлайди:

«Бу ишлардан ҳукумат ҳам кўз юмар, ўзини билмасликка солар, одатан фикрларнинг оқишига таслим бўлмоқчи бўлар эди.

Шубҳасиз бу ишларнинг биринчи сабаби нашриёт эди. Газеталар сўнгандан кейин ҳам ушбу фикрлар сўнмади. Билакс кўпдан ўса ва оша бошлади».

Дарҳақиқат, газеталар орқали ёйилган марксистик фикрлар омма томонидан ўзлаштирила борди ва ниҳоят улар буюк моддий кучга айланди. Бу фикрлар Туркистонда Октябрь революциясининг ғалабасига ғоявий пойдевор тайёрлади ва буюк социалистик ўзгаришлар даврини бошлаб берди. Бу ўзгаришларнинг дастлабки олти йиллик якунларига бағишлаб ёзилган «Қизил матбуот» шеърида «Туркистон» газетаси бундай деган:

«Ўзбек элин ўчмас қизил қалами
Олти йилда Олтой тоғин тебратди.
Хурофотлар қоплағанди бу элни
Секин-секин туртиб-туртиб ирғитди.
Эски қоро кучлар билан курашиб
Аллақанча янгиликлар ўрнатди.
Ғафлат босиб ухлаб ётган бош-юзга,
Янги ҳаёт суви сепиб уйғотди».

Гарчи бадиий жиҳатдан кучсиз бўлса ҳам, лекин мундарижа эътибори билан юқори савияда ёзилган бу шеърда ўзбек «Қизил матбуоти»га берилган баҳо диққатга сазовордир. Большевизм таъсирида шаклланган ўзбек совет матбуоти марксизм-ленинизм ғояларининг жарчиси бўлиб майдонга чиқди ва бу ғояларни халқ онгига сингдириб уни буюк курашларга илҳомлантирди, марксизм душманларига қарши курашда партия қўлида кучли ғоявий қурол бўлиб хизмат қилди ва қилмоқда. Матбуотнинг ана шу муҳим хусусияти устида тўхталиб, Карл Маркс ўтган асрнинг бошларидаёқ бундай деб айтган эди:

«Халқ маданияти ва маънавий маърифатининг қудратли дастаги бўлган матбуотнинг аҳамияти ҳам шунда: У моддий курашни идеал курашга, тана ва қон курашини маънавий курашга, эҳтиёж, хасислик, эмперия курашини назария, ақл, форма курашига айлантиради».

Ана шу қонли курашлар туфайли қўлга киритилган олтин мисқоллар кейинчалик партиямизнинг олтин фондини ташкил этдики, эндиликда вазифа — ана шу хазинани авайлаб асраш, ундан унумли фойдаланиш, коммунизм тантанаси учун курашда унинг бутун маънавий бойликларини кенг ишга солишдан иборат.

Т. ЭРНАЗАРОВ,

тарих фанлари доктори.

СЎНГГИ ПОЧТАДАН

ОЛМАЛИҚ—ОҲАНГАРОН МУСОБАҚАСИ

Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги шарафига социалистик мусобақа байроғи тобора баландроқ кўтарилмоқда. Шаҳарлар билан шаҳарлар, корхоналар билан корхоналар ўртасида мусобақа тобора қизғин тус олмоқда. **«Ташкентская правда»** газетасининг 11 сентябрь сонида Олмалиқ билан Оҳангарон шаҳри меҳнат аҳлининг социалистик мусобақасига бағишлаб қизиқарли материаллар ёритилди.

Олмалиқ шаҳри меҳнаткашлари беш йилликнинг биринчи йили топшириғини муддатидан илгари бажарамиз деяптилар. Газетада Олмалиқ шаҳар партия комитетининг секретари Г. Потатуев, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони К. Сафаров, темир-бетон буюмлари 5-заводининг бош инженери М. Комилов ўртоқларнинг материаллари, мусобақа илғорларининг суратлари берилган.

Газета Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги шарафига мусобақани авж олдираётган азаматларнинг ишини, мусобақасини яхши кўрсата олган.

МУКОФОТ МУБОРАК!

Етти йиллик планни муваффақиятли бажаришда актив қатнашганлиги ва журналистика соҳасида ва нашриёт ишида кўп йиллар давомида самарали ишлаганлиги учун СССР Олий Совети Президиуми ўзининг 1966 йил 10 сентябрь Фармони билан газета, журнал, нашриёт ва телеграф агентликлари ходимларининг катта группасини СССР орден ва медаллари билан мукофотлади.

Шу жумладан **Ўзбекистон ССРдан** қуйидаги ўртоқлар мукофотландилар.

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНИ БИЛАН

1. **Валиев** Воҳид Қосимович — Ўзбекистон «Ўқитувчи» республика нашриётининг директори.
2. **Исмоилов** Аҳмад — «Тошкент ҳақиқати» область газетасининг редактори.

«ҲУРМАТ БЕЛГИСИ» ОРДЕНИ БИЛАН

1. **Акбаров** Адҳам Иброҳимович — Ўзбекистон КП Марказий Комитети инструктори.
2. **Уваров** Николай Дмитриевич — «Печать Узбекистана» республика журналининг редактори.

«ШАВКАТЛИ МЕҲНАТ УЧУН» МЕДАЛИ БИЛАН

1. **Алишев** Владимир Яковлевич — Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Ўзбекистон телеграф агентлиги директорининг ўринбосари.
2. **Умаров** Мухсин — «Ҳақиқати Ўзбекистон» республика газетаси редакторининг ўринбосари.

«МЕҲНАТДА ЎРНАК КЎРСАТГАНЛИК УЧУН» МЕДАЛИ БИЛАН

1. **Жўраев** Мели Умарович — «Ўзбекистон» нашриёти бош редакторининг ўринбосари.
2. **Корсунский** Лев Юрьевич— «Правда Востока» республика газетасининг ўз мухбири.
3. **Мирсаидов** Мирмухсин — «Муштум» республика журналининг редактори.

ЎРТОҚЛИК ҲАЗИЛЛАРИ

Адхам ҲАМДАМГА
(«Коммуна» газетаси редакторининг ўринбосари)
Фарғоналик Хўжа Насриддин
Дейишади дўстлари уни.
Тўқимасдан янги латифа,
Ўтмас унинг ҳеч бирон куни.

М. БОБОШГА
(Пенсионер журналист-агроном)
Газетада энг чаққон мухбир,
Пахтазорда ўткир агроном,
Ёзганларин жамласа бир-бир
Бўйига тенг бўлар улкан том.

Г. ДИМОВГА
(«Правда Востока» газетасининг бўлим мудири)
Бизнинг Гоша ҳар жойда ҳозир,
Унинг жойи гоҳ Попу Помир,
Репортажу очерк, кинода
Хуллас, етмиш ҳунарда моҳир.

Эгам РАҲИМГА
(«Хоразм ҳақиқати» газетасининг редактори)
Ал Хоразмий, Ферузларнинг юртидан,
Назмда ҳам ёзмоқчи у мақола.
Тушмас асло газет-журнал бетидан,
Тили бурро, илҳоми бир шалола.

ОТАХОНЛАР

Бундан ўттиз олти йил муқаддам «Муштум» журнали саҳифасида ўткир бир ҳажвий шеър босилганини кекса муштумхонлар ҳали-ҳали эслаб юришади. Унинг муқаддимаси шундоқ эди:

«Муштум», чироғим, сўзла-чи,
Как ты поживаешь?
Ҳар кимни сўкиб, сам себе
Душман наживаешь...

Ҳажв муаллифи республика газеталарига ёзган илк хабар, мақолалари билан энди танилиб келаётган М. Бобош эди. Бу ўткир шеър ўзбекча-русча сўзларни аралаштириб, чалкаштириб, мошкичири қилиб юборган бир китобга пародия-тақриз бўлиб, сафа-партиш китоб ёзишга киришган кишилар устидан заҳарханда эди. Ҳажвнинг сарлавҳаси ҳам «Вот шеър» деб киши эътиборини ўзига жалб қилган эди.

Шундан буён М. Бобош деган имзо республика матбуоти саҳифасида, хусусан отахон газета «Қизил Ўзбекистон» саҳифаларида ҳар куни, кун оша учраб турганлигини яхши биласиз. М. Бобош ҳар жабҳадан, хусусан қишлоқдан, пахта фронтидан, муштумзўрларга қарши кураш, колхоз тузумининг ғалабаси, деҳқончилик маданиятини ошириш ҳақида кўп нарса ёзди.

Бобош Маҳмудович ҳозир салкам олтмиш ёшда. «Қизил Ўзбекистон» газетаси даргоҳида қирқ йилча ижод қилгач, пенсияга чиқди. Лекин ҳақиқий журналист ёзмай, ютуқлардан қувонмай, ҳали ҳам учраб турадиган камчиликларни кўрганда ёнмай тура оладими? Ахир, унинг чўнтагида СССР Журналистлар союзининг аъзоси деган бир ҳужжат борки, бу ном, бу унвон билан у умрбод фахрланади.

Дарвоқе, М. Бобошнинг ҳаёт йўли кўпгина ёш журналистлар учун ибрат бўларлидир. У Улуғ Ватан уруши бошланиши биланоқ фронтга отланди. Кечагина қалам тутган қўлига автомат, милтиқ олди. Тинчлик, осудалик йилларида ювош, шафқатли бу одам фашистлар қилган вахшийликларни кўргач, муқаддас нафрат мактабида тобланди. М. Бобош довюрак разведкачилиги учун «Қизил юлдуз» ордени ва бир қанча медаллар билан мукофотланди.

Сочларига, қошларига кексалик қирови қўнган бу шафқатли, меҳрибон кишини кўрсангиз кечаги гвардиячи старший лейтенант демаслигингиз мумкин. Лекин у ҳамон ўша жўшиб турган коммунист-журналист. У ҳамон қидиради, янгилик излайди. Бобош Маҳмудов ҳамон сафда. У ёши элликдан ортганда қишлоқ хўжалик институтини тамомлаб, агроном бўлди. Ўртоқ Маҳмудовнинг қишлоқ хўжалигига доир сермазмун материаллари ҳар бир кишини қойил қолдиради. Агроном журналист гоҳ Валентин Афанасьевич Тюпко, гоҳ атоқли механизатор Жавод Кўчиев билан суҳбатлашиб, кишиларни ўйлатиб қўядиган масалаларни дангал кўтариб чиқади, гоҳ олим Акром Дадабоев билан маслаҳатлашиб, пахтачиликнинг янги-янги проблемаларини ўртага ташлайди.

Ана шу гвардиячи журналист билан бир хонада, бир курсида йигирма йилдан зиёдроқ ўтириб, ижод қилган қаламкашлардан бири Аҳмад ака Шораҳмедовнинг яқинда ёзувчи Ҳабиб Нуъмон билан биргаликда ёзган «Ота» романининг биринчи китобини ҳамма ҳавас билан ўқиди.

Аҳмад ака ўзбек йигитлари ўртасидан етишиб чиққан биринчи стенографистдир. У ўзбек халқининг асл фарзанди Йўлдош ота Охунбобоев ёнида ўн беш йил шахсий котиб бўлиб ишлади, донишманд давлат арбоби билан бирга Ўзбекистоннинг кўп ерларини кўрди, миришкор деҳқонлар, соҳибкор боғбонлар, чўпонлар билан ҳамгап бўлди. Республикамизнинг экономикасига доир илк хабар, мақолаларни Йўлдош отанинг маслаҳатлари билан ёза бошлади. 1940 йилда Аҳмад ака «Қизил Ўзбекистон» остонасига қадам қўйганидаёқ пишиқ қаламкаш эди. Унинг маҳорати шу ердаги мактабда янада ўсди.

Улуғ Ватан урушининг оғир дамларида тангчиликка, қийинчиликка чидаб, бардош бериб меҳнат қилган, кечалари редакция диванида тунаб қолган, халқимизнинг ватанпарварлигини кўрсатувчи саҳифа-саҳифа материалларни шитоб билан эринмай уюштирган бу одамнинг иродасига ҳамма ҳам офарин дейди.

Аҳмад ака Шораҳмедов атоқли шоир Ғафур Ғулом, уч марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳамроқул Турсунқулов билан, ажойиб соҳибкор Ризамат ота Мусамуҳаммедов билан кўпдан-кўп ҳамсуҳбат бўлган, уларнинг кўпгина мақолаларини оққа кўчирган заҳматкаш, камтар, ҳалол қалам соҳибларининг энг ўткирларидан бири. У ҳар бир сўзнинг маъносини чақиб, ўзбек тили хазинасидаги дурдоналарни худди заргардек ўз ўрнида, керак бўлса, жило бериб, керак бўлса мисқол-мисқоллаб ишлатадиган хассос журналистдир.

Аҳмад ака Шораҳмедов ҳам СССР журналистлар союзининг аъзоси. У ҳам пенсионер. Лекин ижод, илҳом бобида у худди ёшлардек серғайрат. Кекса журналистнинг ўғли Даврон, жияни Шуҳрат Шораҳмедов ҳам қаламкашлик йўлидан бормоқдалар.

Аҳмад ака ҳам, Бобош ака ҳам «Совет Ўзбекистони» газетасининг штатсиз, фахрий ходимлари. Улар ёшларга тажрибаларини айтиб берадилар, иш ўргатадилар. Улар билан сўзлашганингда ўзбек журналистларининг босиб ўтган машаққатли, завқли, шонли йўли кўз олдингда намоён бўлади.

Отахон журналистлар деганда биз биринчи бўғинга мансуб Комил Алиев, Вали Алломов, Аъзам Айюбий, Нажмиддин Юсупов сингари ветеранларни, оғир уруш йилларида қўлига милтиқ ушлаб фронтга кетганича редакцияга қайтиб келмаган оташ юрак қалам соҳибларини, кариликка сўз бермай, ҳамон ёшлар билан баббаравар, балки улардан ортиқроқ қалам тебратаётган Рустам Абдураҳмонов, Бобош Маҳмудов, Аҳмад Шораҳмедов, Ҳабиб Нуъмон сингари сўз усталарини кўз олдимизга келтирамиз.

Партия бизга қанот, қўлимизга олтин соз, синмас қалам бериб қўйибди. Уни маҳорат билан тебратишни, пўлат қаламни сира занг бостирмаслик санъатини, қариликни билмайдиган ёшликни шу кекса гвардиянинг ажойиб вакилларидан ўргансак арзийди.

Ҳамид НУРИЙ.

ЎТКИР КЎЗ

Ўқувчига газетани бехато тақдим этиш учун редакциядаги ҳамма ходим бирдек интилади. Лекин коллектив ўртасида алоҳида ўткир кўзли кишилар бор. Шулардан бири «Правда Востока» газетасининг ходими Илья Александрович Болотиндир. У асли олий маълумотли иқтисодчи, иқтисодий темадаги бир қанча китобчаларнинг муаллифи.

СССР Журналистлар союзининг аъзоси, салкам етмиш ёшга бориб қолган Илья Александрович ҳар бир сўзнинг маъносини чақиб кўради, фактларни темир чиғириқдан ўтказиб, баъзан ўтиб кетай деб турган хатоларни ушлаб қолади, камчиликларни тўғрилайди.

Газета редакциядаги, босмахонадаги зийрак, ҳушёр кишиларнинг заковати туфайли ўқувчиларга бенуқсон етиб боради. Илья Александрович Болотин ўткир кўз журналистлардандир.

ТОШКЕНТ БИНОКОРИ

Газетамизнинг энди ўттиз иккинчи сони босмадан чиқди. Тошкентни Ватанимиздаги барча халқлар барпо этяпти. Тошкент — чиндан дўстлик, қардошлик, ўртоқлик шаҳридир.

Газетамиз ҳавозаларда тиним билмай фидокорона меҳнат қилаётган қўли гул бинокорлар, коммунистлар, комсомоллар ҳақида қизиқ-қизиқ хабар, лавҳа, очерклар босиб чиқарди.

Ҳозир газетада «Ёш бинокорларга консультация», «Нишондор қурувчиларимиз», «Хавфсизлик техникаси бурчаги» каби рубрикалар остида берилаётган материаллар газетхонларга манзур бўла бошлади.

Тошкентнинг жамолини, Тошкентнинг камолини, муаззам пойтахтни қураётган ажойиб одамларнинг чиройли ишларини бой маънавий дунёсини, ҳаётбахш дўстликнинг кучини кўрсатиб беришда биз ҳали кўп иш қилишимиз керак. Газетамиз журналистлари шундай деб айтяптилар.

Ш. ҚОСИМОВ.

«Тошкент бинокори» газетасининг редактори.

ДЎСТЛИК ҚЎШИҚЛАРИ ЯНГРАСИН!

Ўзбекистонда Болгария маданияти декадаси

ҚАРДОШЛАРИМИЗ ТИЛАКЛАРИ

ГЎЗАЛЛИК МАФТУНИМИЗ

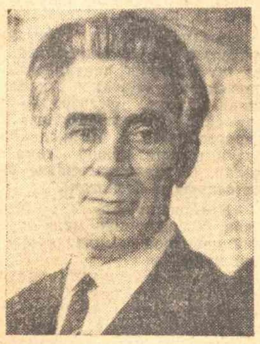

Ўзбекистонда нимаики кўрган бўлсак, ҳаммасига — унинг гўзал табиати, меҳнатсевар ва меҳмондўст халқи, гўзал санъати ва адабиётига мафтуниман. «Совет Ўзбекистони» газетаси мухлисларига санъат соҳасида ва маданиятнинг халқчиллигига эришишда худди «оқ олтин» ҳосили каби муваффақиятлар тилайман. Совет кишиларининг Ленин партияси байроғи остида коммунистик жамият қуришда зўр муваффақиятларга эришувини истайман.

Крум ВИЛКОВ,
ёзувчи, Болгарияда хизмат кўрсатган маданият арбоби.

ХУРСАНДМИЗ

Биз Оққўрғон районидаги Георгий Димитров номли колхозда бўлдик. Бу ерда, Совет Ўзбекистонида ҳам Димитровнинг номи худди бизнинг мамлакатимиздаги сингари ҳурмат қозонганини билиш биз учун жуда ҳам қувончлидир. Димитров номи болгар ва совет халқларини умрбод бир-бири билан жипслаштиради.

Христо ХРИСТОВ,
профессор.

Тўрт марта халқаро конкурсларнинг мукофотига сазовор бўлган София опера театрининг артисти Рада ГАЕВА қўшиқ ижро этмоқда.

Маргарита Лонг (Париж), Лист (Будапешт) номидаги халқаро конкурслар ҳамда Варшавада ўтказилган V жаҳон ёшлари фестивалининг лауреати Николай ЭВРОВ роялда машқ қилмоқда.

София халқ опера театрининг солисти Евелина СТОИЦОВАнинг ижрочилик маҳоратига ҳамма қойил қолди. А. Тўраев фотолари.

МИРЗАЧЎЛДА УЧРАШУВ

ГУЛИСТОН, 12 сентябрь. (ЎзТАГ). Ўзбекистонда ўтказилаётган Болгария маданияти декадаси қатнашчилари бугун Мирзачўлга келишди. Сирдарё область партия комитетининг биринчи секретари Н. Маҳмудов, Сирдарё область ижроия комитетининг раиси Е. Тасанбоев ва қўриқ область меҳнаткашларининг бошқа вакиллари қардош мамлакатлардан келган дўстларни Сирдарё орқали ўтадиган кўприк ёнида кутиб олдилар.

Ўзбекистон чўлқуварларининг меҳнат жасоратини Болгарияда яхши биладилар. Болгария йигит ва қизларидан 1200 киши Мирзачўлда чўлқуварлар тажрибасини зўр бериб ўргандилар. Ҳозир улар бу тажрибадан ўз юртларида муваффақиятли фойдаланмоқдалар.

Болгариялик дўстлар кўмкўк воҳага кириб борадилар. Бу — қўриқ ерларни биринчи бўлиб ўзлаштира бошлаган «Пахтаорол» совхозининг марказий қўрғони. Бу ерда декада қатнашчиларини кутиб олмоқ учун неча минглаб пахтакорлар тўпланишди. Декада қатнашчилари болгар халқининг шонли фарзанди Георгий Димитров номли паркка кириб бордилар. Паркни барпо этишда болгар ёшлари ҳам иштирок этди. Бу ажойиб парк Совет Иттифоқи билан Болгария халқлари бузилмас, тинмай мустаҳкамланиб бораётган бирлигининг символидир. Декада қатнашчилари ва уларнинг совет дўстлари парк марказида ўрнатилган Г. Димитров ҳайкали супасига гуллар қўйдилар.

Совхоз клубида совет—болгар дўстлигига бағишланган митинг бўлиб ўтди. Сўзга чиққан нотиқлар Мирзачўлни ўзлаштириш ишига болгар ёшлари ҳам катта ҳисса қўшганликларини таъкидлаб ўтдилар.

Болгария делегациясининг аъзоси, ёзувчи Крум Вилков, болгар—совет дўстлиги умумхалқ комитетининг аъзоси Мария Темнялова, Болгария фанлар академияси тарих институтининг директори Христо Христов—болгар—совет дўстлиги умумхалқ комитетининг раиси Цола Драгойчева митинг қатнашчиларига мурожаат қилиб, нутк сўзладилар.

Мирзачўлликлар болгар артистларини қизғин қарсаклар билан кутиб олдилар. Болгар артистлари ўз ватанининг ажойиб қўшиқ ва рақслари билан ҳозир бўлганларни хурсанд қилдилар. Шундан кейин совхоз бадиий ҳаваскорлик қатнашчилари концерт бердилар.

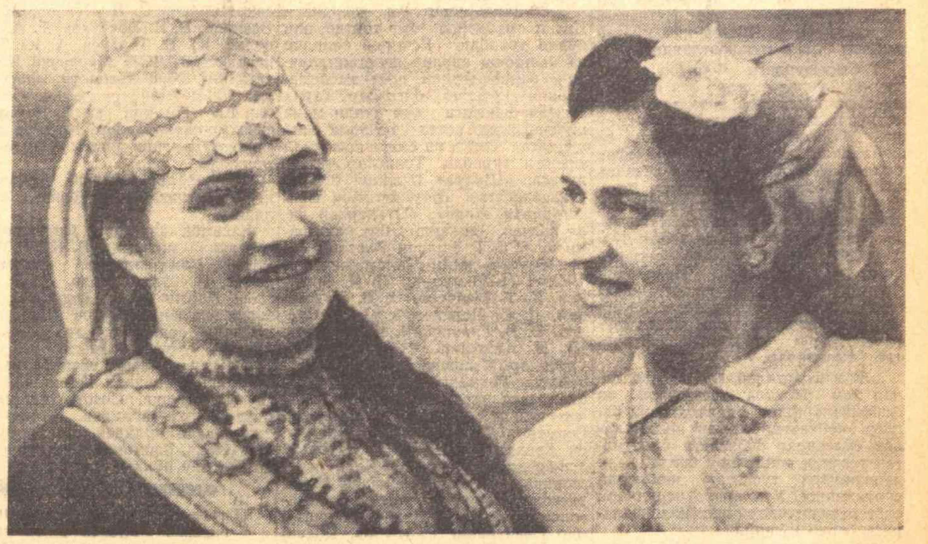

Суратда: (чапдан) Болгария радио ва телевиденияси солистлари Надежда Хвойнева билан Стойка Гьанова.

ЖОЗИБАДОР САНЪАТ

Яқиндагина Болгариянинг гўзал София шаҳрида Ўзбекистон адабиёти ва санъатининг декадаси бўлиб ўтган эди. Бу тантаналарда Ўзбекистон ёзувчилари, бастакорлари, рассом ва кинематографчилари ўзларининг ижодларини қардошларимизга намойиш қилиб қайтган эдилар. Декада кунларида София кино экранларида «Ўзбекфильм» киностудияси ишлаб чиқарган «Улуғбек юлдузи», «Осиё устида бўрон», «Сен етим эмассан», «Ойдин саҳифа», «Наташахоним» бадиий фильмлари ва Ўзбекистон хроникачилари яратган «Салом баҳор», «Ўн уч қалдирғоч», «Тошкент — тинчлик шаҳри» каби ҳужжатли фильмлар намойиш қилинган эди.

Шу кеча-кундузда пойтахтимиз кинотеатрларида болгар кинофильмлари фестивали бўлиб ўтмоқда.

Болгар киноси узоқ тарихга эга. 1910 йиллардаёқ болгар киносига асос солиниб, биринчи болгар ҳужжатли ва хроникал фильмлари лентапарга кўчирилган бўлса, орадан беш йил ўтиб биринчи болгар кино комедияси — «Назокатли болгар» бадиий фильми экранларга чиқарилди.

Болгар киносининг ривожида совет ва болгар кинематографчилари ўртасидаги ўзаро ҳамкорлик катта роль ўйнади. Совет томошабинлари бу ҳамкорлик натижаси бўлган «Шипка қаҳрамонлари», «Тарих сабоғи», «Арафа» фильмларини ўз вақтида зўр хурсандчилик билан кутиб олган эдилар.

Ёзувчи Йордан Радичков болгар китобхонларининг катта муҳаббатини қозонган. «Саратон чошгоҳи» кинофильмининг сценарийси ҳам ана шу адибнинг қаламига мансубдир. «Саратон чошгоҳи» фильмини услуб эътибори билан кино-новелла қаторига қўйиш мумкин. Тасвирланган воқеалар бир қарашда оддийга ўхшаб кўринади, лекин чуқурроқ назар ташланса шу оддий воқеалар заминида ибрат олса арзийдиган ҳаёт ҳақиқати ётади. Фильм воқеаси шундай бошланади: График бўйича вокзалга етиб келиши лозим бўлган пассажир поезди номаълум сабабга кўра кечиккан. Кутувчи пассажирлар ҳам, депо хизматчилари ҳам — ҳамма ҳаяжонда. Гап шундаки, поезд йўли кўприги тагида чўмилиб юрган ёш Алеко тасодифан қўлини кўприк деворининг тешикларидан бирига суқади ва қўли қисилиб қолади. У билан бирга чўмилиб юрган ўртоғи учиб келаётган поездни тўхтатиб, машинист ва пассажирлардан ёрдам беришларини сўрайди. Воқеадан хабар топган дала ишчилари ҳам бу ерга етиб келишади. Сув кўпайиб болани кўмиб кетиш хавфи бор. Зудлик билан бирор чора кўриш зарур. Бу ерда маневр ўтказаётган ҳарбий қисм ҳам болага ёрдамга шошилади. Хуллас бу кичкина воқеа кўпчилик кишиларни ташвишга солади;

Одамлар дарё сувини тўсадилар, чунки боланинг ҳаёти ҳамма нарсадан қиммат эди. Шунинг учун ҳам бир зумда юзлаб-минглаб одамлар боланинг ҳаёти учун курашади ва уни даҳшатли ўлим чангалидан қутқариб қолди.

«Агар шу кичкина боланинг тақдири шунча одамларнинг бошини бирзумда бириктирган бўлса, демак бутун инсоният бир бўлиб бутун дунё тақдирини доим ўз қўлида тутиб туриши мумкин!» — фильм авторларининг томошабинларга айтмоқчи бўлган фикрлари ана шу. Бу ажойиб фильм ўзига хос бўёқларда инсонларни тинчлик иши учун курашишга чорлайди. Фильм 1965 йилда бўлиб ўтган Канн фестивалида томошабинларнинг зўр эътиборини қозонган эди.

Постановкачи режиссёр Никола Рандев экранлаштирган «Никоҳга рухсат этилди» фильми ҳам «Саратон чошгоҳи» фильмига ҳамғоядир. Фильм икки новелладан ибрат. У, 1942 йилнинг 23 июлида бўлиб ўтган тарихий воқеани акс эттиради: Куёв — журналист Антон Попов, келин билан бирга никоҳ ўқитади-ю, ўзининг беш нафар дўсти билан бирга отиб ўлдирилади. Дўстлар ўлим олдидан: «Озодлик йўлида жонини тикканлар абадий барҳаёт...» деб куйлашади. Бу беш болгар революционерлари қаторида машҳур шоир Никола Вапцаров ҳам бор эди.

«Никоҳга рухсат этилди» фильмининг яратилишида ана шу тарихий воқеа бир турткидек хизмат этди. Картинанинг биринчи қисми Болгариянинг ҳозирги қувноқ ҳаётидан ҳикоя қилади. Шод ва қувноқ кунлар. Гўзал келинлар ва сипо қуёвлар бахт уйига кириб келишяпти. Болгарларнинг қувноқ миллий рақс куйлари қалбларни ҳаяжонга солади. Ҳамманинг кўзида қувонч учқунлари порлайди. Севишган ёшларни сочларига оқ оралаган аёл никоҳдан ўтказмоқда. Қизиқ, ҳамманинг юзи бахтдан ловуллаб турипти-ю, нима учундир бу аёлнинг чеҳрасида қандайдир дард, алам яширинган. Аёл ёшлардан сўрайди:

— Сизлар нима сабабдан бирга турмуш қуряпсизлар?

— Бир-биримизни севамиз!

—Урушни эслайсизларми?

— Йўқ, у йиллар биз ҳали гўдак эдик.

Аёлнинг саволларига ҳамма ёшлар ҳам шундай бир хилда жавоб қайтаришади: «Биз урушни эсламаймиз!».

Тантанали тўй мусиқаси бирдан портлаш, отишма овозлари билан қоришиб кетади ва экранда бундан йигирма йил муқаддам бўлиб ўтган машъум уруш воқеалари намоён бўлади. Фашистлар томонидан босиб олинган Болгариянинг хароба кўчалари бўйлаб бир қиз ва бир поп ғамгин қиёфада юриб бориб, қамоқхонага кириб кетишади.

Қиз бу ерга севимли йигити билан никоҳдан ўтиш учун келган. Гарчи йигит ўлимга маҳкум этилган бўлса-да, қиз ўз қарорида қатъий. Чунки, у бу мард йигитни жон-жонидан севади ва меҳр тўла кўзлари билан унга боқиб, занжирбанд қўлларини оҳиста силайди. Никоҳ ўқиб бўлинади. Келин ва куёв умрбод бирга бўлиш учун сўз беришади, ваҳолонки, бир неча дақиқадан сўнг куёв отиб ўлдирилиши керак ва бу соф, самимий севишган ёшлар ҳатто бир кун бирга бўлиш бахтига ҳам муяссар эмас. Никоҳдан сўнг келин ва куёв бир-бирлари билан бир умрга видолашади...

Бу ҳаяжонли фильм 1965 йилда Москвада бўлиб ўтган халқаро кинофестивалда «Ёшлар ҳақидаги энг яхши фильм учун» мукофотини олган.

Булардан ташқари фестиваль кунларида Тошкент кинотеатрларида турли мавзудаги «Пароль», «Ўн учинчига ўтар кечаси», «Баҳс» фильмлари ҳам намойиш этилади. Бу фильмлар давримизнинг актуал проблемаларини кўтариб чиққан.

Т. СОДИҚОВ.

ЭКРАНЛАРДА БОЛГАРИЯ ФИЛЬМЛАРИ

Болгария кинофильмлари томошабинлар ҳурматига сазовор бўлди. Шунинг учун ҳам Болгария кино санъати фестивали очилган кун 10 сентябрда Тошкент санъат саройи зали одамлар билан лиқ тўла эди.

Бу ерда тўпланган кишилар Ўзбекистонда ўтказилаётган Болгария маданияти декадасининг қатнашчиларини — болгар—совет дўстлиги умумхалқ комитети раиси Цола Драгойчева бошчилигидаги делегацияни самимий кутиб олдилар. Пионерлар меҳмонларга гулдасталар тақдим этдилар.

Фестивалга бағишланган кечани Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Кинематография давлат комитетининг раиси А. П. Қаюмов очди. У болгар ва ўзбек маданиятларининг тобора кучайиб бораётган ҳамдўстлиги бу адабиётларнинг бир-бирини бойитишига хизмат қилади ҳамда социалистик мамлакатлар қардошлигининг ёрқин мисолидир, деди.

Ўзбекистон кинематографчилар союзининг биринчи секретари Л. Файзиев Ўзбекистоннинг барча кино арбоблари номидан меҳмонларни табриклади. У ўз болгар ҳамкасбларига янгидан янги ижодий муваффақиятлар тилади, Болгария маданият арбоблари ҳам, Ўзбекистон маданият арбоблари ҳам бир умумий ишни бажариб, социалистик лагерь халқлари қардош маданиятларини ривожлантириш ишига ўз ҳиссаларини қўшмоқдалар, деди.

Болгария Халқ Республикасининг СССРдаги фавқулодда ва мухтор элчиси Стоян Д. Каражов кеча қатнашчиларига мурожаат қилиб, самимий ва дўстона кутиб олинганликлари учун миннатдорчилик билдирди.

Фестиваль Болгариянинг тарихий жойлари тўғрисидаги фильмни, болгар ва совет халқлари ўртасидаги дўстликка бағишланган «Алёша» картинасини ва «Она бўри» бадиий фильмини кўрсатиш билан очилди.

Шу куни болгар кинематографчилари яратган фильмлар бутун Ўзбекистонда кўрсатила бошланди. (ЎзТАГ).

Николай ЗИДАРОВ.

МОСКВА

I

Москва, қалбимда яшадинг ҳар дам,
Сени деб жангларга мардона кирдим,
Сени орзу қилдим тутқунликда ҳам
Ва ниятга етдим, ўзингни кўрдим.
Қувонч-ла йўғрилган эдим мен бу он,
Қучар мени дўстлар, қўшиқ ва баҳор.
Байрам салюти-ла осмон чароғон,
Спасск садоларин дил этар такрор.
Бир умр сен билан биргаман, хаёл.
Спасск салобатин унутмас асло.
Сенинг овозингдай туюлар дарҳол
У нурли соатлар таратган садо.
Эй азиз Москва, ошиқман сенга,
Сени деб ҳар қачон тайёрман жангга.

II

Лениндай букилмас қалъасан, Москва,
Куррамиз ғурури ягона шаҳар.
Неча бор Кремль остонасида
Тупроққа беланди мағлуб байроқлар!
Душманлар, қаҳрдан ёниб, неча бор
Бағрингга киришга уринди. аммо,
У келган йўлларга тўғон бўлди қор,
Ўрмонлар ғов бўлди найзаларнамо.
Қанча босқинчилар аччиқ жанг чоғи
Қирилди-чириди ўрда-адирда.
Евнинг изи ўчди. Евнинг байроғи
Қолди қўлларингда мангу асирда.
Дунё тургунича бўл омон, шаҳрим,
Енгилмас, навқирон, қаҳрамон шаҳрим.

III

Москва, жаҳоннинг сўнмас қалбисан,
Сен томон етаклар жамики излар.
Будапешт, София ва Прагадан
Бағрингга шошади толмас поездлар.
Самолётлар қўнар кўксингга қатор
Қрим, Грузия, Қозоғистондан.
Мовий йўлга тушар лочинлар такрор
Оппоқ қанотлари нурланиб тонгдан.
Бугун денгизлар ҳам сен билан қўшни,
Дарёлар ўхшайди кокилларингга.
Баржа, теплоходлар оппоқ тўшини
Кўз-кўзлаб дам олар соҳилларингда.
Йўллар кўп, Москва! Аммо, бу йўлдан
Ҳеч қачон, ҳеч қачон ўтолмас душман.

Ҳусниддин ШАРИПОВ таржимаси.

КИЕВДА ЯСАЛГАН АГРЕГАТ ФАРҒОНАДА ЎРНАТИЛДИ

ФАРҒОНА. (ЎзТАГ). Нефтни қайта ишлайдиган заводнинг қурилиш майдончасида «А-1114» маркали ярим автомат агрегатни ишлаб чиқариш шароитида синаб кўриш муваффақиятли тугади. Бу агрегатни О. Е. Патон номидаги электр пайвандлаш илмий тадқиқот институти фарғоналик монтажчилар илтимосига кўра яратган. У саноат корхоналари биноларининг темир-бетон каркасларини пайванд қилиш учун мўлжалланган.

Шу вақтгача ана шу операцияларда қўлланиб келаётган флюс қатлами остида ёй усули билан пайвандлаш сермеҳнат, мураккаб усул бўлиб, пайвандчиларга кўп қийинчилик туғдирмоқда. Янги пайвандлаш агрегати тузилиши жиҳатидан оддий бўлиб, серунум, фойдаланишда мустаҳкам ва чокларни ғоят сифатли қилиб бирлаштиради. Дастлабки ҳисобга қараганда, биргина ана шундай агрегатдан фойдаланиш фарғоналик бинокорларга ҳар йили пайвандлаш ишларида 2500 сўм маблағни тежаб қолиш имконини беради.

Материалларимиз изидан

«ҚУРУҚ ГАП ҚУЛОҚҚА ЁҚМАС»

Бухоро область партия комитети хабар қилади.

«Совет Ўзбекистони» газетасининг шу йил 2 август сонида босилган «Қуруқ гап қулоққа ёқмас» сарлавҳали мақолада областнинг бир қатор районлари ва пахтакор хўжаликларида машина теримига тайёргарлик соҳасида йўл қўйилган камчиликлар қаттиқ танқид қилинган эди.

Текширишда айрим хўжаликларнинг раҳбарлари ҳосили машинада териладиган майдонларни ажратиш, уларни теримга мослаштириш, машина ва агрегатларни шайлаш, механик-ҳайдовчи кадрлар тайёрлашга жиддий эътибор бермай келаётгани аниқланди. Текшириш якуни область партия комитетининг бюросида, Навоий, Қоракўл, Ромитан, Коган район партия комитетларининг бюро мажлисларида муҳокама қилиниб, машина теримини кучайтиришга қаратилган тадбирлар белгиланди.

Область бўйича 1.379 терим машинаси ремонтдан чиқарилиб, мавсумга шайлаб қўйилди. Тележка ва прицеплар, автопогрузчиклар ремонти кучайтирилди. 2.245 механик-ҳайдовчи тайёрланди ва қайта тайёрланди. Бу умумий терим машиналарини бир ярим сменада ишлатиш имкониятини беради. Механик-ҳайдовчи кадрлар тайёрлаш қизғин давом эттирилаяпти. Бу йил «Зангори кема»ларда 45 минг гектар ўрнига 57.800 гектар майдондаги ҳосилни териб олиш кўзда тутилади. Область меҳнат аҳли ўз имконият ва резервларини ҳисоблаб чиқиб, беш йилликнинг биринчи босқичи — 1966 йилда она-Ватанга 330 минг тонна пахта сотиш мажбуриятини олдилар. Шундан 63 минг тоннаси машиналарда терилади.

«...ЁЛҒОН ЭКАН»

Бухоро район партия комитети хабар қилади:

«Совет Ўзбекистони» газетасининг шу йил 20 август сонида ташвишли сигнал рубрикаси остида босилган танқидий мақолада келтирилган фактлар текширишда тўла тасдиқланди. Якуни район партия комитетининг бюро мажлисида муҳокама қилиниб, йўл қўйилган камчиликларни тугатиш, техникани теримга шайлаш, малакали механизатор кадрлар тайёрлашга қаратилган тадбирлар белгиланди. Оператив чоралар кўрилиши натижасида район хўжаликларидаги 200 терим машинаси теримга тахт қилиб қўйилди. Барча машиналар мавсумда икки сменада ишлайди, шунга етарли механизатор кадрлар тайёрланди. Яқинда механик-ҳайдовчиларнинг 5 кунлик семинари ўтказилиб, кўп, сифатли пахта териш, теримни қисқа вақтда туғаллаш йўллари ҳақида маслаҳатлашиб олинди. Машина теримига йирик, юқори ҳосилли пайкаллар ажратилиб дефолиацияга киришилди.

3 МИЛЛИОН 750 МИНГ ТОННА УЧУН!

Ўзбекистон ССР районларида пахта тайёрлаш ва машина териминиг бориши тўғрисида 1966 йил 11 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи стун — областлар ва районлар, иккинчи стун — мавсум бошидан буён тайёрланган пахта, учинчи стун — машинада терилган пахта.

ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТИ

Ғузор	34,59	—
Яккабоғ	34,57	—
Косон	24,46	—
Шаҳрисабз	23,83	—
Чироқчи	21,10	—
Қамаши	19,14	—
Қарши	16,78	—

СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТИ

Бойсун	24,60	—
Жарқўрғон	12,93	2,78
Шеробод	11,19	13,01
Термиз	9,69	4,54
Сариосиё	9,00	—
Шўрчи	8,80	0,64
Денов	8,61	—

БУХОРО ОБЛАСТИ

Қоракўл	9,84	—
Бухоро	8,73	—
Ромитан	7,71	—
Вобкент	7,48	—
Коган	5,51	—
Ғиждувон	5,13	—
Навоий	4,38	—
Конимех	3,80	—

ФАРҒОНА ОБЛАСТИ

Бағдод	10,00	—
Ленинград	9,52	—
Ўзбекистон	8,19	—
Киров	6,76	0,38
Поп	6,56	—
Қува	5,36	—
Олтиариқ	4,35	—
Охунбобоев	3,80	—
Фарғона	0,42	—

АНДИЖОН ОБЛАСТИ

Бўз	10,52	—
Балиқчи	9,74	—
Москва	8,98	—
Андижон	8,28	—
Наманган	7,50	—
Ленин	7,47	—
Избоскан	7,13	—
Янгиқўрғон	6,19	—
Учқўрғон	5,12	—
Задарё	4,76	0,61
Хўжаобод	3,73	—
Чуст	2,89	—
Қўрғонтепа	—	—

САМАРҚАНД ОБЛАСТИ

Пайариқ	6,46	—
Каттақўрғон	2,76	—
Хатирчи	2,31	—
Нарпай	2,03	—
Иштихон	1,63	—
Булунғур	1,33	—
Самарқанд	0,70	—
Пастдарғом	0,69	—
Ғаллаорол	—	—

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ

Бекобод	3,69	0,43
Янгийўл	2,65	0,09
Бўка	1,53	0,23
Ўрта Чирчиқ	1,50	—
Калинин	1,25	—
Юқори Чирчиқ	0,97	—
Оққўрғон	—	—
Оржоникидзе	—	—

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР

Хўжайли	4,54	—
Амударё	2,94	—
Беруний	2,60	—
Тўрткўл	1,40	—
Тахтакўпир	0,73	—
Қўнғирот	0,69	—
Кегайли	0,46	—
Чимбой	0,26	—

ХОРАЗМ ОБЛАСТИ

Шовот	3,38	—
Гурлан	1,22	—
Урганч	0,98	—
Янгиариқ	0,89	—
Хива	0,77	—
Ҳазорасп	—	—

СИРДАРЁ ОБЛАСТИ

Жиззах	1,74	—
Гулистон	0,10	—
Боёвут	—	—
Еттисой	—	—
Ильич	—	—
Киров	—	—
Пахтаорол	—	—
Сирдарё	—	—

1966 СЕНТЯБРЬ 12 — ЎЛКАН ПАХТА ХИРМОНИГА

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида).

Биринчи стун — областлар, иккинчи стун — бир кунда, учинчи стун — мавсум бошидан буён, тўртинчи стун — бир кунда машинада терилган пахта, бешинчи стун — мавсум бошидан буён.

Қашқадарё	1,80	25,42	0,30	0,30
Сурхондарё	1,23	11,06	0,45	2,28
Бухоро	1,37	8,46	—	—
Фарғона	1,33	7,65	0,02	0,07
Андижон	1,23	7,37	0,04	0,07
Самарқанд	1,09	3,53	—	—
Тошкент	1,15	2,78	0,54	0,67
Қорақалпоғистон АССР	0,53	2,40	—	—
Хоразм	0,52	1,56	—	—
Сирдарё	0,1	0,38	—	—

Ўзбекистон ССР областларида ғўзаларни дефолиация қилишнинг бориши тўғрисида шу йил 12 сентябргача бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — областлар, иккинчи стун — планга нисбатан процент ҳисобида.

Тошкент	88,86	Бухоро	46,86
Сирдарё	65,31	Фарғона	41,05
Сурхондарё	55,64	Хоразм	32,48
Қашқадарё	52,08	Андижон	31,51
Қорақалпоғистон АССР	51,88		
Самарқанд	49,84	Республика бўйича:	55,81

(Боши биринчи бетда).

БЎҒИНЛАР БИРЛИГИНИНГ КЎРИГИ

Брестдаги слётга бориб келишди, улари у ердан олиб келган сиёсий гильзасини энди табаррук эсдалик қилиб сақлаб қўйишибди. Болалар шундай муҳим материаллар тўплаганликлари ва шундай зўр иш қилганликлари учун уларнинг «қидирувчилар» клуби Совет Иттифоқи маршали И. С. Конев қўйган диплом билан мукофотланди.

Ўзбекистондан Фарғона областининг ўспиринлари эса еттинчи алоҳида Туркистон кавалерия бригадасида хизмат қилган жангчилар ва 24 йигитнинг жасоратини ва номларини аниқлашга муваффақ бўлдилар. Бу бригада 1921 йил декабрь ойида Шоҳимардон (ҳозирги Ҳамзаобод) қишлоғида босмачилар билан уч кечаю уч кундуз жанг қилиб, [illegible] Болалар қаҳрамонлар [illegible] Фарғона болалари вакиллари [illegible] Хадича Шарипова, Халил Охунов, Таня Морозова, Света Жураева Қизил майдонда саф тортиб ўтмоқдалар.

...Бугун эрталаб ёш москваликлар ҳам Москва заводлари ва фабрикаларининг дарвозалари олдида, пойтахтни ҳимоя қилиб ҳалок бўлганлар шарафига ўрнатилган [illegible] уларнинг отрядлари слёт қатнашчиларининг колонналарига бориб қўшилдилар.

Мана, колонналар Қизил майдонга кириб келаётир. [illegible]

[illegible] рининг байроғи бу ерга биринчи марта келтирилди.

...60-йилларнинг ёш гвардияси Қизил майдонда саф тортиб, зич бўлиб турибди. Ўспирин ва навқирон қизлар делегацияларнинг байроқларини, слёт эмблемаларини кўтариб олганлар. Тарих музейи биносига ҳам худди мана шундай жуда катта эмблема осиб қўйилган. Эмблема ёнида комсомол значоги турибди. Транспарантларда эса: «Шуҳрат байроқлари бўйлаб бутуниттифоқ юриши давом этади», [illegible] «СССР ёшлари Вьетнам билан бирга!» деган сўзлар ёзилган.

Соат 11-20 минут. Л. И. Брежнев, Н. Т. Мазуров, Н. В. Подгорный, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, В. В. Гришин, П. Н. Демичев, Ю. В. Андропов, Ф. Д. Кулаков ўртоқлар Мавзолей минбарига чиқишади. Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Германия Демократик Республикаси Давлат кенгашининг раиси В. Ульбрихт ва Монголия Халқ революцион партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Монголия Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси Ю. Цеденбал улар билан бирга.

Совет Иттифоқи маршали И. С. Конев, артиллерия маршали В. И. Казаков, СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси А. И. Микоян, ВЛКСМ Марказий Комитетининг секретарлари С. П. Павлов, [illegible] Б. Н. Пастухов, [illegible] ВЛКСМ Марказий Комитетининг бюро аъзолари, слётнинг фахрий меҳмонлари — космонавтлар Ю. Гагарин ва В. Комаров, машҳур саркардалар, уруш ва меҳнат ветеранлари ҳам минбарда турибдилар.

Фанфаралар чалинди. «Ҳамма эшитсин! Ҳамма эшитсин!» деган сигнал берилади.

Қасамёд қилишга бағишланган тантанали митингни ВЛКСМ Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пастухов очади.

— Партия шонли [illegible]

[illegible] зандларининг хотираси ёшларимиз учун ҳамиша муқаддас бўлиб келди, ҳозир ҳам муқаддас ва бундан буён ҳам муқаддас бўлиб қолади. Тўлқинлатирувчи ғалаба кунининг 20 йиллигини ва Брестдаги учрашувимизни сира унутмаймиз.

Бугун биз пойтахтимиз шонли ҳимоячиларининг хотирасини ҳурматламоқ учун, ёшларимизнинг оталар ишини давом эттиришга тайёр эканликларини яна бир марта таъкидламоқ учун бу ерда, Қизил майдонда тўпланиб турибмиз, фашист босқинчилар Москва бўсағасида тор-мор келтирилганлигининг 25 йиллиги арафасида тўпланиб турибмиз.

Эндиги юришларимизнинг, маршрутлари, қиладиган ишларимиз ва интилишларимиз ҳам бизни Совет ҳокимиятининг 50 йиллиги сари олиб боради. Боболаримиз ва оталаримизнинг байроқларини бундан буён ҳам биз шараф билан кўтариб бораверамиз. Улар шу байроқлар остида революция кунларида, граждан уруши жангларида ва беш йилликларнинг қурилишларида ғалаба қозондилар; шу байроқлар остида улар фашист босқинчиларни емириб ташладилар ва бугунги кунда келажакни бунёд қилмоқдалар.

Октябрь байроқлари, оталаримизнинг жанг ва меҳнат шижоатларида ғалаба қозонишини таъминлаган байроқлар, деди сўзининг охирида Б. Н. Пастухов, совет ёшларини янги зўр ишлар қилишга илҳомлантирсин, ҳамиша уларни олға олиб борсин!

«Шуҳрат байроқлари олиб чиқилсин!» деб команда берилади.

Номлари тилларда достон бўлиб қолган байроқдорлар «Дадил қадам ташланг, ўртоқлар!» маршининг садолари остида майдонга чиқадилар.

Мана, «Аврора» крейсерининг байроғи... Янги дунё туғилганлигини планетага хабар қилиб, отилган тўпларнинг олдида турган кишилар — иккинчи ранг капитан А. С. Неволин ва биринчи ранг капитан Г. Н. Бартев шу байроқ ёнида турибди.

Биринчи отлиқ армия байроғи... Николай Островский шу байроқ остида жангга борган эди. Бугун бу байроқни Совет Иттифоқи Қаҳрамони артиллерия генерал-полковниги Н. М. Хлебников ва граждан урушининг қаҳрамони, комсомол III съездининг делегати генерал-лейтенант Н. А. Соколов-Соколёнок кўтариб келмоқда.

Комсомол ёшлигининг рамзи — Комсомольск-Амур шаҳрининг қизил байроғи ёнида шу шаҳарнинг пойдеворини қурган М. М. Скляренко бор. Унинг ёнида — биринчи беш йилликларнинг қаҳрамони А. Х. Бусигин турибди.

Мана, Берлинга штурм қилган полкнинг шон-шуҳрат билан қопланган байроғи. Уни Рейхстаг устига Ватан байроғи ўрнатган М. А. Егоров, К. Я. Самсонов, М. В. Кантария кўтариб келмоқдалар. Белоруссиянинг халқ интиқомчилари байроғи остида ҳозир Совет Иттифоқи Қаҳрамони партизан аёл Н. В. Троян ва Словакия партизанлар ҳаракати марказий штабининг бошлиғи А. Н. Асмолов турибди.

Улуғ Ватан урушининг ном чиқарган қаҳрамони снайпер Людмила Павличенко ва ажойиб учувчи С. И. Колыбин гвардиячи полк байроғи ёнида туришибди. Александр Матросов шу полк сафларида жанг қилган эди.

Ватан уруши йилларидаги мусобақа ғолиблари — Рязань тракторчилари комсомол-ёшлар бригадасининг байроғи шамолда ҳилпирамоқда. Бу байроқ ёнида машҳур звено бошлиғи Дарья Гармаш ва дала қаҳрамони лавлагикор Мария Демченкони кўрасиз.

Пойтахтдаги кўш орденли комсомол ташкилотининг байроғини бугун кўтариб чиқиш Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Владимир Затворницкийга ва «Динамо» заводининг ишчиси, ВЛКСМ XV съездининг делегати Сергей Лапикурга топширилди.

Слётнинг миллий кийимлар кийган делегатлари «Ленин ҳамиша биз билан» деган қўшиқ остида гулчамбарни ва сават-сават гулларни Мавзолейга олиб келадилар.

Саф тортиб турганлар орасидан йигит ва қизлар чиқишади. Улар бир-бирига чирмаштирилиб тўқилган кўмкўк баргли новдалар шодасини кўтариб келишмоқда. Барабан садолари узоқларга янграйди, қизлар овози юракларни қитиқлайдиган оҳангни таранном қилади. Шуҳрат шодасини Мавзолей остонасига қўйишади. Майдонда яна шеър садолари янграйди.

Байрамнинг энг тантанали дақиқалари бошланади.

Диққат! Диққат! Қизил майдондан гапираётирмиз! Ҳамма эшитсин, дўстлар ҳам, душманлар ҳам эшитсин! Бутун ер юзи эшитсин! Советлар мамлакатининг ёшлари қасамёд қиляпти!

— Бу ерда, Қизил майдонда Кремлнинг муқаддас деворлари олдида биз, Қишлик саройга штурм қилганларнинг набиралари, Рейхстагни тор-мор келтирганларнинг болалари тенгқурларимиз номидан Ленин ишига, партия ишига, Октябрь ишига содиқлигимизга қасамёд қиламиз! — дейди ВЛКСМ Марказий Комитетининг Мавзолей минбарида турган биринчи секретари С. П. Павлов.

«Қасамёд қиламиз!» деган сўзни бутун майдон такрорлайди. Мана шу мардлик линейкасида тўпланганлар «Қасамёд қиламиз!» деган мағрур, мусаффо ва улуғвор сўзга ўз қалбларининг бутун ҳароратини, ўз эътиқодларининг бутун кучини қўшиб такрорлайдилар. (**«Ёшлар қасамёди» биринчи саҳифада босилган**).

«Интернационал»... Революцион бўғинларнинг мана шу абадий навқирон гимнини бутун майдон куйлайди.

Слёт қатнашчилари мавзолей минбарига чиқадилар. Улар Коммунистик партия ва Совет ҳукумати раҳбарларига, фахрий меҳмонларга ва чет эллардан келган меҳмонларга, уруш ва меҳнат ветеранларига гулдасталар тақдим этадилар. Мавзолей атрофи қизил гуллар билан гўлдирилади.

«Ленин биз билан!», «Ленин биз билан!» — бу сўзларни ёшлар қайта-қайта такрорлайдилар. Коммунистлар партияси шарафига, унинг мустаҳкам жанговар резерви ва ёрдамчиси комсомол шарафига табрик хитоблари янграйди. Колонналар «Энтузиастлар марши» садолари остида Қизил Майдондан ўтадилар. Уларнинг бу ўтиши ёш ватанпарварлар бутуниттифоқ юришини ҳам якунлаб беради қаҳрамон ўтмишга, қаҳрамонликлар билан гўла бугунги кунга қилинадиган янги маршрутларни ҳам бошлаб беради.

Л. БЕРНАСКОНИ, О. БУЗУЛУК, З. ХРОМОВА, В. ЧАНТУРИЯ, А. ШАПОВАЛОВ.

(ТАСС мухбирлари).

Москва, 12 сентябрь.

Ўзбекистон журналистлари III съезди делегатларидан бир группаси: (чапдан) Учқўрғон район газетасининг редактори М. Тошбоев, Олтинариқ район газетасининг редактори Р. Мелибоев, Андижон область партия комитетининг ходими Т. Сотимов, Фарғона район газетасининг редактори К. Каримсоқов, Янгийўл район газетаси мухбири А. Ғозиев, Сирдарё область «Сирдарё ҳақиқати» газетасининг редактори Н. Сулаймонов ўртоқлар.

А. Тўраев фотоси.

БЎҒИНЛАР ЭСТАФЕТАСИ ЙЎЛДА

Ёш изтопарлар бутуниттифоқ юриши ғолиблари слётининг сўнгги кунида уларнинг палаткалардан иборат республикасида ҳаёт жўш урар эди. Слёт қатнашчилари Қизил майдондаги қасамёд қилиш митингидан қайтиб келганларидан кейин ана шу унутилмас учрашув ҳақидаги ёдгорлик медаллари уларга топширилди. 160 коллектив бутуниттифоқ юриши марказий штабининг мукофотлари билан тақдирланди. 220 коллективга дипломлар топширилди.

Сўнгра лагернинг байроқлар тикилган майдони бутуниттифоқ слёти хотимасининг сувоҳи бўлди. Ёш изтопар отрядлар колонналари саф тортиб турибди. Парад қўмондони марказий штаб раиси И. С. Конёвга рапорт беради. ВЛКСМ Марказий Комитетининг секретари А. Чеснавичусга сўз берилади.

Сўнгра ВЛКСМ Москва шаҳар комитетининг секретари В. Трушин сўзлайди ва Маршал И. С. Коневга фахрий мукофот — слётнинг «Қаҳрамон оталар йўллари бўйлаб» ёдгорлик медалини топширади. Сўнгра Маршал слётни ёпиқ деб эълон қилади. Байроқ туширилсин, деган команда янграйди.

...Учинчи бутуниттифоқ слёти — Ленинград шаҳрида бир йилдан кейин ўтказиладиган учрашувгача хайр! юриш давом этмоқда!

(ТАСС мухбири).

Редактор **М. ҚОРИЕВ.**

92 ЁШЛИ ЎҚУВЧИ

ТБИЛИСИ. (ТАСС). Шарқий Грузиянинг Икалто қишлоғида яшовчи 92 ёшлик Георгий Папалашвили халқ маданият университетини тамомлаганлиги ҳақида бугун гувоҳнома олди. У университетда икки йил ўқиди. Ана шу йиллар ичида у балки планетамизнинг энг кекса ўқувчиси бўлгандир.

Георгий Папалашвили ўтган асрнинг 90-йиллари бошидаёқ бошланғич мактабнинг тўрт синфини тамомлаб чиққан эди. Муҳтожлик ўқишни давом эттиришга ҳалақит берди. Ҳозирги вақтда эса икки йил ўқиб, у биронта лекция ва семинарни канда қилмади. Деҳқон сиёсат, тарих, маданият масалаларига зўр қизиқиш билан қаради.

Папалашвилининг ўғли Грузиядаги драма театрларидан бирининг артисти, хизмат кўрсатган санъат арбобидир. Бироқ мутахассислар отасининг таланти ўғлининг талантидан қолишмайди, дейдилар. Георгий Папалашвили — халқ қўшиқлари ижрочилари ансамблининг қатнашчиси. У ҳаваскор ашулачилар конкурсларида бир неча марта ғолиб чиқди.

Шуниси қизиқарлики, 92 ёшга кирган деҳқон Шота Руставелининг салкам 1700 байтдан иборат бўлган «Йўлбарс терисини ёпинган паҳлавон» поэмасини ёддан билади. Папалашвили — кўпгина қўшиқ, эртак, достонларнинг авторидир.

ОБ-ХАВО

Бугун Қорақалпоғистон АССР, Хоразм ва Бухоро областларида ҳаво ўзгариб турсада, ёғингарчилик бўлмайди. Шимоли-ғарбдан секундига 10-15 метр тезликда шамол эсади. Айрим жойларда чанг-бўрони кўтарилиб, шамолнинг тезлиги 17 метргача етади. Кечаси 10-15, кундузи 23-28 даража иссиқ бўлади.

Республикамизнинг қолган территорияларида ҳавога бироз булут чиқса-да, ёғингарчилик бўлмайди. Кечаси секин эсган шамол кундузи кучаяди. Баъзи жойларда чанг-тўзон кўтарилади Иссиқлик кечаси 14-18, кундузи эса 29-34 даража оралиғида бўлади.

Тошкентда ҳаво очиқ келади. Шарқдан секундига 3-7 метр тезликда шамол эсади. Ҳарорат кечаси 14-16, кундузи 31-33 даража бўлади.

ДУНЁ ХАРИТАСИ ОЛДИДА

«ХАВФСИЗЛИК» ЖАРИМАСИ

Бундан ўн беш йил муқаддам 1951 йилнинг сентябрида Сан-Францискода «АҚШ билан Япония ўртасида ўзаро хавфсизлик шартномаси» имзоланган эди.

Биз қуйидаги мақолада газетхонларга бу шартноманинг япон халқи бошига солган азоб-уқубатлари ва кулфатлари ҳақида ҳикоя қиламиз.

ҒАЛАТИ АРИЗА

1964 йилнинг сентябрида Токио адлия бошқармасининг «Инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш» бўлимига ғалати бир ариза тушди. Даъвогар — Акимацу Исикава, ёши 36 да, япон граждани. Ўз аризасида ҳукуматдан Америка ҳарбий самолётларининг шовқин-сурони таъсиридан олти ойлик боласининг саломатлигини муҳофаза қилиш учун бирор чора кўрилишини талаб қилар эди.

«Боламнинг юраги заифлашиб боряпти. У сут ичмай ҳам қўйди, кундан-кунга озиб кетяпти, — деб ёзади Акимацу ўз аризасида. — Реактив қирувчи самолётларнинг қарсилдоқ гувуллашлари эшитилиши биланоқ, у гўё баданига қиздирилган темир босилгандек чинқириб йиғлай бошлайди. Шўрлик онаси боланинг бешиги ёнида соатлаб пойлоқчилик қилади, узоқдан келаётган самолётнинг овозини эшитиши билан боланинг қулоқларини беркитишга шошилади».

Ариза албатта жавобсиз қолди. Бунга Япония территориясига ўрнашиб олган АҚШ ҳарбий-ҳаво кучлари бешинчи армиясининг қўмондонлиги жавоб бериши керак эди. Чунки, бу япон адлия қонунларининг вазифаси доирасига кирмайди.

Бу онда-сонда учрайдиган воқеами? Эҳтимол шундайдир, эҳтимол буни умумий проблемалар даражасига кўтариш шарт эмасдир?..

«ЎЗГА»НИНГ ЕРИ

Япония эгаллаган замин унинг аҳолисига нисбатан анча кичик, у ниҳояти 370 мингга яқин квадрат метр майдонни ишғол қилади. Мамлакат аҳоли зичлиги жиҳатидан дунёда учинчи ўринни (Голландия ва Бельгиядан кейин) эгаллайди. Ҳар бир квадрат километрга 265 киши тўғри келади. Лекин мамлакат территориясининг 60 процентини тоғлар эгаллаган. У ерларда аҳолининг жуда оз қисми истиқомат қилади. Ана шуларни ҳисобга олганда текисликда жойлашган аҳолисининг зичлиги жиҳатидан дунёда Японияга тенг келадиган бирор мамлакат йўқ. Аҳолиси кўп ва зич жойлашган мамлакатларда ерлар энг қимматли бойлик ҳисобланади. Шунинг учун ҳам японлар ерларни ниҳоятда эҳтиёт қилишади. Баъзида унинг устида қурилган иморатдан ҳам ернинг қиммати ортиқ саналади. Аҳоли яшайдиган жойларда ернинг танқислиги японларни океанларга ҳужум қилишга мажбур этмоқда. Фақат 1960 йилгача 10 миллион квадрат метрдан ортиқ океан майдони қаърига тупроқ сурилди. «Ер харид қилишдан кўра, денгизни тупроқ билан тўлатиш осон», — дейишади японлар.

Ана шундай ўта «ер қашшоқлиги» шароитида аҳоли зич жойлашган префектуралардаги энг яхши ер майдонларидан 360 квадрат километрини АҚШ ҳарбий-ҳаво кучларининг турли объектлари эгаллаб олган. Бу территориялар аслида чет эл давлатларининг мулкига айланиб, Япония ҳукуматининг ихтиёридан чиқиб кетган ва АҚШ ҳарбий базасига айлантириб юборилган.

Яқинда «Синсэкай ното» журнали япон оролларидаги Америка ҳарбий базаларининг миқдорига оид қизиқ бир маълумотни эълон қилган. «Японияда (Окинава оролидан ташқари), — деб ёзади журнал, — эндиликда 150 ҳарбий объект бор, жумладан 8 та аэродром, 14 полигон, 4 та ҳарбий завод, 6 та казарма типидаги шаҳарча, 17 та маъмурий муассаса, офицерлар ва уларнинг оилалари яшайдиган 16 та уй-жой посёлкаси, 27 та таъминот базаси, 34 та алоқа тармоғи ва шунга ўхшаш бошқа объектлар бор. Бу объектлар жуда кенг территорияни эгаллаб ётибди. Масалан, Американинг биргина Йокота базаси Японияning энг йирик халқаро аэропорти бўлган Ханададан етти марта катталик қилади.

Мамлакат «хавфсизлигини таъминлаш»га даъват этилган қирқ минг кишилик Америка ҳарбий хизматчилари Японияда доимий суратда яшаб келмоқдалар. Агар ёлланганлар ва уларнинг оилаларини бирга қўшиб ҳисоблаганда фақат Япониянинг икки ороли — Хонсю ва Кюсюнинг ўзида 90 мингга яқин америкалик истиқомат қилмоқда.

ЯПОНИЯНИНГ ЭНГ «ШОВҚИН-СУРОН»ЛИК МАКТАБИ

Хоримухан қишлоғи Йокота авиабазаси учиш-қўниш минтақасининг Жанубий қисмидан ярим километр узоқ масофада жойлашган. Бу ерда кечаю кундуз «Ф-105 Д» энг янги Америка қирувчи-бомбардимончи самолётлари атрофни ларзага, маҳаллий аҳолини саросимага солиб учади ва қўнади.

Япония Социалистик партиясининг вакиллари Хоримукан қишлоғида яшовчи 275 оилага савол билан мурожаат қилдилар. Шу оилалардан 94 проценти самолётларнинг шовқин-суронидан азоб чекаётганини изҳор қилди. 63 процент оила бундай асабий ҳаёт кечиришга ортиқ тоқат қила олмасликларини билдириб, ота-боболаридан қолган ер-сувларни ташлаб бошқа жойларга кўчишга қарор берганликларини изҳор қилдилар.

Врачлар қишлоқдаги турли ёшдаги ва турли касбдаги кишилардан 50 кишининг саломатлигини текшириб чиқишгач, шундай хулосага келишди: «50 кишининг ҳаммаси бош айланиш, уйқусизлик дардига мубтало бўлган, эшитиш қобилияти ҳам заифлашиб кетган. Уларнинг ҳаммасининг аъзосида асаб системаси бузилган».

Аксима шаҳридаги (Америка базаси яқинида жойлашган) 2-мактабни «Япониядаги энг шовқин-суронли мактаб» деб аташади.

— Биз бирон марта ҳам дарсниг бир неча бор бузилмай ўтганини билмаймиз. Самолётлар ердан кўтарилаётган пайтда синф хоналарида ойналар ва лампочкалар, парталар ва доскалар зириллайди, шундай шовқин-сурон кўтариладики, бечора ўқувчилар қулоқларини кафтлари билан маҳкам беркитиб олишга мажбур бўладилар, — деб ҳикоя қилишади мактаб ўқитувчилари. — Бу ердаги ўқувчилар қўрқоқ ва паришонхотир бўлиб қолишган, улар бирор нарсага эътибор бериб тура олмайдилар, чунки, навбатдаги самолёт учишининг даҳшатини ҳавотирланиб кутиб ўтиришади.

— Америка ҳарбий-ҳаво кучларининг бошқа бир базаси жойлашган Мисава педагогика совети шаҳар мактаблари тепасидан ҳар куни ўрта ҳисобда ғоятда ўткир овозли қирувчи самолётлар 270 марта пастлаб учиб ўтишини ҳисобга олди. Биноларнинг ҳаммаси зилзила бўлгандагидек 274 марта силкинади. Ана шу пайтларда ўқитувчилар машғулотларни тўхтатиб, болаларни деразадан узоқроққа ўтказишга мажбур бўладилар. Чунки, дераза ойналари ҳаво тўлқини зарбидан учиб кетиши ва бирорта болани ярадор қилиши мумкин. Чунки, бундай воқеалар тез-тез такрорланиб туради. Телевизор экранларидаги кўринишлар 274 марта бузилади, радио эшиттиришлари тўхтаб-тўхтаб қолади.

Америка ҳарбий-ҳаво кучларининг Япониядаги радиостанциясининг дикторлари — «хавфсизликни таъминлаш япон аҳолиси томонидан маълум даражада қурбонлар беришни талаб қилади», — деб қичқирадилар ва шу билан аҳолига таскин бермоқчи бўладилар.

Бундай қурбон беришлар тўғри маънода ҳам, бошқача маънода ҳам тез-тез амалга оширилмоқда.

(Давоми бор).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

◆ **РИМ.** Марказий статистика институтининг маълумотларига қараганда, Италия аҳолиси 1966 йил 30 июнда 53 миллион 129 минг кишига етган. Шулардан 51 миллион 449 минг киши Италия территориясида, қолганлари чет мамлакатларда яшайди.

◆ **ДЕҲЛИ.** Кашмирда сел ёғиши туфайли рўй берган сув тошқини жиддий табиий офат тусини олди. Тўрт минг гектар майдонда пишиб етилган шоли сув остида қолиб кетди. Штатнинг жанубий районларида 75 минг деҳқон хўжалиги зиёндир.

Деҳли билан Кашмир штатининг пойтахти Сринагар ўртасида ҳаво алоқаси тўрт кундан буён узилиб қолди. Кўпгина жойларда ер усти транспортининг ҳаракати узилди.

Панжоб штатидаги районларнинг бир қисми ҳам сув тошқинидан зарар кўрди. Муктсар шаҳрида 300 га яқин уй шикастланди. Амритсар шаҳрида ҳаёт нормал изидан чиқди. Бу ерда кўпгина кўчаларни сув босиб кетди.

◆ **НЬЮ-ЙОРК.** Венесуэланинг Каракасдан 200 миля шарқда, тоғлар жойлашган Чуругуар шаҳрида ер қимирлаган.

Юнайтед Пресс Интернейшнл агентлигининг хабар беришича, тўла бўлмаган маълумотларга кўра, 15 киши ярадор, бир неча бино эса вайрон бўлган.

◆ **ПЕКИН.** Вилоят газеталарининг хабар беришича, тўфон ва сел ёмғирлар натижасида Хитойнинг бир неча вилоятларида дарёлар тошиб кетган. Юньнань вилоятида ўн кундан кўпроқ жала ёққанлиги сабабли катта кулфатлар юз берган. Чжэцзян ва Цзянсу вилоятларининг шарқий районларида жала ёққанда эсган шамолнинг кучи 12 баллга етган.

(ТАСС).

МАРОКАШДА ЗИЛЗИЛА

РАБОТ, 12 сентябрь. (ТАСС). 10 сентябрда Агадирда қаттиқ зилзила бўлиб, 45 секундча давом қилди. Мағриб араб пресс агентлигининг хабарида айтилишича, бу зилзила шу шаҳарни 1960 йилда вайрон қилган зилзиладан кучлироқ бўлса ҳам лекин унчалик хатарли бўлмаган.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

РАДИО БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 — Концерт (эстрада артистлари), 9.30 — Симфоник увертюралар, 9.45 — Қишлоқларимиз жамоли (тож.), 10.10 — Рус ҳазил қўшиқлари, 10.30 — Шу куннинг қўшиқлари, 11.10 — Ҳамкорлик (рус.), 11.25 — Концерт (ёш ижрочилар), 12.15 — Спорт, 12.30 — Ўзбек музикали драмалардан парчалар, 13.30 — Болгария маданияти декадаси. Концерт. (Болгария оперетта артистлари), 16.15 — Композитор Икром Акбаров (концерт-очерк), 18.10 — Болгария маданияти декадаси. «Андрешко» (ҳикоя), 18.30 — Камер куйлар, 19.30 — Қорақалпоқ куйлари, 20.00 — «Олмалиқ Балхашга жавоб беради» (рус.), 20.10 — Москва консерваториясининг юз йиллиги (музикали календарь), 20.45 — Илмий-атеистик темаларда (суҳбат), 21.20 — Концерт (қишлоқ хўжалик ходимлари учун), 22.00 — Дунё воқеалари, 22.10 — Енгил куйлар, 22.40 — «Черноморец» (Одесса) — «Пахтакор» (Тошкент) командалари ўртасида футбол 23.25 — Концерт (янги Тошкентни қураётганлар учун).

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 18.00 — **Телевизион янгиликлар**, 18.20 — **Севимли ўқитувчи** (мактаб ўқувчилари учун) 18.40 — **Болгария маданияти декадаси. Ажойиботлар дунёси** ҳақида (телеочерк), 19.00 — **Артист Неъмат Қосимовнинг ижодий портрети**, 19.50 — **Йиллар ва уйлар**, 20.05 — **Шарқ поэзиясининг куйлари** (концерт).

20.45 — **Эртаги кун программаси.**

Рус тилида: 20.50 — **Телевизион янгиликлар**, 21.05 — **Оталар** (илмий-оммабоп фильм), 21.25 — **Марғилон жилвалари** (Тошкент телестудиясининг премьераси), 21.45 — **Реклама ва эълонлар**, 21.55 — **Пенковда бўлган воқеа** (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 17.00 — **Ёз садолари** (болалар учун). 17.45 — **Партия маорифи системасидаги янги ўқув йилини муносиб кутиб олайлик**, 18.05 — **Эски тегирмонда** (телефильм), 19.35 — **Тошкент янгиликлари.**

19.45 дан — **Москва кўрсатади.**

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 13/IX да **Сарвқомат дилбарим**, 14/IX да **Қотил.**

1966 йил 22 сентябрь кундуз соат 3 да, В. И. Ленин номли Тошкент давлат университети ҳузуридаги химия фанлари юзасидан илмий даражалар бериш бўйича илмий совет мажлисида (Университет шаҳарчаси, химфак)

Р. Ҳ. Жиянбоева — химия фанлари доктори деган илмий даражани олиш учун: «Табиий бирикмалар ва улардан тайёрланадиган баъзи маҳсулотларнинг аналитик химияда қўлланилиши» деган темада.

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИ

Диссертация билан университет кутубхонасида танишиш мумкин (Куйбишев кўчаси, 10-уй).

Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ маорифи бўлими, 24-мактаб педагогик коллективи ва касаба союз ташкилоти шу мактабнинг математика ўқитувчиси Т. Каримовнинг онаси

Саломат

МУСАМУҲАМЕДОВАНИНГ

вафот этганлигини билдириб, марҳуманинг оиласига таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон Журналистлар союзи правлениеси президиуми СССР Журналистлар союзи аъзоси, «Сырдарьинская правда» газетаси редакторининг ўринбосари

Михаил Егорович

ДУДКИННИНГ

бевақт вафот этганлигини билдириб марҳумнинг оиласига таъзия изҳор қилади.

Бизнинг адрес ва телефонлар СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26. Редактор — В36545. Редактор ўринбосарлари — В37914, В39323. Масъул секретарь — В34455. Масъул секретарь ўринбосарлари — В37283. Партия турмуши — В33489, В37221. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш, халқаро ҳаёт — В31216. Коммунистик тарбия — В31455. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — В34780. Совет қурилиши — В33258. Қишлоқ хўжалик — В37604. Адабиёт ва санъат — В32036. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — В34451. Маҳаллий ахборот — В32347. Оммавий ишлар ва хатлар — В39005, В33553. Иллюстрация — В34524. Стенографистка — В37343. Корректура — В37162. Эълонлар — В38142. Коммутатор — В30249, В30250, В30251, В30252, В30253, В30254, В30255, В30256, В30257, В30258.

 Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. Р. 13597.